

SOCI. ALRÅ DGIV EREN

DANSK SOCIALRÅDGIVERFORENING

06|24

GUIDE

Sådan siger du fra over
for ulovlig praksis

EFTERUDDANNELSE

'Min nye viden er direkte
anvendelig i mit job'

Opgør med ulovlig praksis

Flere kollegaer og lavere sagstal er resultatet af en lang sej kamp i Nordfyns Kommune, hvor fællestillidsrepræsentant **Ann Chalotte Johansen** gik på talerstolen i byrådssalen og krævede handling mod ulovlig praksis.

8

"Vores oplysning betyder, at de unge ser værdien i at fortsætte uddannelse"

Socialrådgiver Sarah Hassani er med i et projekt, som oplyser unge om, at de kan søge ophold under lempeligere betingelser, inde de fylder 19 år.

Foto: Lisbeth Holten

TEMA

**ULOV
LIG
PRAKSIS**

Hver femte socialrådgiver har oplevet ulovlig praksis. I Nordfyns Kommune har socialrådgiverne taget et opgør med fagligt uforsvarlig praksis og urimelige arbejdsvilkår. Fællestillidsrepræsentant **Ann Chalotte Johansen** og regionsforkvinde **Mie Vode Moll** fortæller om kampen, som sikrede flere kolleger og lavere sagstal.

Foto: Michael Drost-Hansen

25

Vi skal ikke dukke hovedet og undskylde for, at vores fagområder koster og udfordrende opgaver for vores samfund, der åbenlyst fordrer gode gelse af arbejdsmiljøproblemer.

Mie Vode Moll, regionsforkvinde om kommunernes budgetforhandlinger.

30

"Min nye viden er direkte overførbart til praksis"

Hvorfor holder vi så få familiesamtaler med børn, som er pårørende til psykisk syge? Det har børnekoordinator Line Aaberg skrevet afgangprojekt om på sin diplomuddannelse.

Foto: Michael Venø

38

"Vi har fået nogle dybere faglige drøftelser efter, at vi har fået egenkompetence"

Christina Gadgaard Jespersen, socialrådgiver i Borgercenter Handicap, Ungeområdet, Københavns Kommune.

10

Guiden

Gå til din tillidsrepræsentant.
Kontakt din nærmeste leder.
Stå sammen.

penge. Vi løfter betydningsfulde faglige rammer samt forebyg-

Foto: Lisbeth Holten

Kontakt redaktionen på
redaktionen@socialraadgiverne.dk

04 NYT FRA DS

06 SOCIALT NYT

08 MEDLEM NR.

"Vores oplysning betyder, at de unge ser værdi i at fortsætte uddannelse".

10 GUIDEN

Sådan siger du fra over for ulovlig praksis.

12 FORSKEREN

"Et arbejdsskadeforløb kræver særlig opmærksomhed på at spille hinanden gode".

14 BØGER

16 OPGØR MED ULOVLIG PRAKSIS

Efter lang sej kamp får socialrådgivere flere kolleger og lavere sagstal.

21 HVER FEMTE HAR OPLEVET ULOVLIG PRAKSIS

Hensynet til kommunernes økonomi er den primære årsag til ulovlige afgørelser, viser ny DS-rundspørge.

23 TRE OPRÅB

Socialrådgivere fortæller om, hvordan de har oplevet og håndteret kritisable forhold på deres arbejdsplads.

24 LEDER

Presset økonomi og ulovlig praksis.

24 MIN MENING

25 REGIONSLEDER

Vi er ikke budgettets gøgeunge.

25 PRAKSISKLUMMEN

En glad kommunedame er rykket ud i virkeligheden.

26 JURA

Kan kommuner undlade at tilbyde hjælp på baggrund af en 'kan-bestemmelse'?

27 DEBAT

Skal DS organisere akademikere?

27 MIT ARGUMENT

Regeringens og KL's forslag bekymrer mig.

28 ANALYSE

Kontanthjælpen er udhulet markant over de seneste tre år

30 EFTERUDDANNELSE

To socialrådgivere fortæller om deres vej til efteruddannelse, og hvad de har fået ud af det.

36 KULTUR

38 REFLEKSION

"Vi har fået nogle dybere faglige drøftelser efter, at vi har fået egenkompetence"

39 KONTAKT

39 KALENDER

Dansk Socialrådgiverforening

Udgives af Dansk Socialrådgiverforening, Toldbodgade 19 B, 1253 København K, telefon 7010 1099, ds@socialraadgiverne.dk, www.socialraadgiverne.dk **Ansvarshavende redaktør** Signe Færch, sif@socialraadgiverne.dk **Redaktør** Susan Paulsen, sp@socialraadgiverne.dk **Journalister** Sofie Mehl Augustesen, sma@socialraadgiverne.dk Bjarke Hartmeyer Christiansen, bh@socialraadgiverne.dk, Lærke Øland Frederiksen, lof@socialraadgiverne.dk **Layout** Signe Ida Christiansen, sic@socialraadgiverne.dk **annoncer** til Socialrådgiveren, Socialraadgiverjob.dk og Dansk Socialrådgiverforenings nyhedsbrev tegnes af: Media-Partners, telefon 29 67 14 36, www.Media-Partners.dk/medier **Stillingsannoncer** marianne@media-partners.dk **Tekstsideannoncer** joergen@media-partners.dk **Deadline** for annoncer til 7-2024 er 30. oktober 2024 **Forside:** Eszter Szabo **Tryk Stibo Årsabonnement** 600 kr. inkl. moms. Løssalg 70 kr. pr. nummer plus forsendelse **Socialrådgiveren udkommer** 8 gange om året. Dette nummer udkommer 22. oktober 2024. Artikler og indlæg er ikke nødvendigvis udtryk for organisationens holdning. **Kontrolleret oplag:** 19.473 **Trykt oplag:** 19.570 **ISSN** 0109-6103

MIT YNDLINGSORD

Sprog har magt. Derfor skal vi bruge det med omtanke. Har du et **yndlings- eller hadeord** så skriv til os på ord@socialraadgiverne.dk

Ann Ellingsgaard

Socialrådgiver, Familieafsnittet, Børne- og Familieafdelingen, Albertslund Kommune. Tillids- og fællestillidsrepræsentant. Hendes yndlingsord er:

ROLLEMODEL

Rollemodel er mit yndlingsord ud af mange. Det siger så meget, og er så vigtigt i alle henseender. Ordet rollemodel kan få os til at tænke over vores egen adfærd og faglighed. At bruge sig selv og spejle sig i andre rollemodeller.

Herunder kommer venlighed, ansvarlighed, rettidighed omhu, ordentlighed, tålmodighed, tolerance og ikke mindst tilgivelse.

Begreber, som vi som socialrådgivere bør tænke over i vores arbejde med borgerne. Det gælder også i samarbejdet med vores kollegaer, ledere og studerende – at vi har et fælles ansvar for at bidrage til et udviklende, ligeværdigt og velfungerende fællesskab og arbejdsmiljø.

Valg i DS

NY NÆSTFORKVINDE

Marie Vithen er blevet valgt som næstforkvinde for Dansk Socialrådgiverforening. Det er sket i en urafstemning blandt fagforeningens medlemmer. Marie Vithen har arbejdet på børneområdet i Københavns Kommune siden 2009, hvor hun blev uddannet som socialrådgiver.

Siden 2016 har hun været fællestillidsrepræsentant for socialrådgiverne i Socialforvaltningen i Københavns Kommune. Til valget opstillede også Malene Thackrah, som er regionsnæstforkvinde i DS Region Øst.

Marie Vithen kommer til at akkompagnere Signe Færch, der blev genvalgt som forkvinde uden modkandidater. Den nye næstforkvinde tiltræder den 23. november, hvor Dansk Socialrådgiverforening afslutter sit repræsentantskabsmøde.

Foto: Lisbeth Holten

Ny hovedbestyrelse

Der har også været valg til hovedbestyrelsen i Dansk Socialrådgiverforening. Til hovedbestyrelsen, hvor forkvinde og næstforkvinde samt de tre regionsforpersoner er 'fødte' medlemmer, er følgende kandidater valgt:

Ditte Brøndum, **Per Svanholm Christensen**, **Tania Larsen Kvist**, **Sisi Ploug Pedersen**, **Matilde Dueholm**, **Laura Pode**, **Ida Louise Jervidalo**, **Peter Tvedskov**, **Susanne Both**, **Ann Chalotte Havndrup Johansen**, **Christina Eilers** (1. suppleant) og **Julie Manum** (2. suppleant)

Der er fremsat forslag til lovændringer, som repræsentantskabet skal tage stilling til på repræsentantskabsmødet i november. Det betyder, at politiske poster kan blive nedlagt eller ændret.

Tilbageblik

SÅDAN SKREV VI I SOCIALRÅDGIVEREN 09-1984:

1984: Fagbevægelsens største problem er de over 300.000 arbejdsløse med store og langvarige sociale problemer til følge. For socialrådgiverne er det også et stort problem, idet vi har en arbejdsløshedsprocent på 16-17, hvilket svarer til 8-900 arbejdsløse. Og arbejdspreset i forvaltningerne er fortsat stigende på grund af krisen, regeringens asociale nedskæringer og den stigende bureaukratisering.

2024: Meget er forandret – samlet er der godt 87.000 arbejdsløse svarende til 2,9 procent. Og der mangler socialrådgivere. Men der er stadig højt arbejdspresset i forvaltningerne. I en undersøgelse fra Arbejdstilsynet svarer 24 procent af socialrådgiverne, at de hele tiden eller ofte har følt sig stressede indenfor de seneste to uger.

Folketingets åbning

SDS KRÆVER INVESTERINGER I UDDANNELSE

Da Folketinget åbnede i starten af oktober, blev politikerne mødt af elever og studerende på Christiansborgs Slotsplads, heriblandt socialrådgiverstuderende, som krævede investeringer i fremtidens uddannelser.

Valg i DS

NYE REGIONS-BESTYRELSER

Der har været generalforsamling i Dansk Socialrådgiverforenings tre regioner. Her er der blevet valgt nye bestyrelser for Region Nord, Region Syd og Region Øst, ligesom der er blevet valgt delegerede til repræsentantskabsmødet i november.

Se de nye bestyrelser på socialraadgiverne.dk/regioner

Uddannelsesreform

UFORSTÅELIGT AT SÆNKE KRAVENE

Kort inden redaktionens slutning præsenterede regeringen sit bud på en reform af professionsuddannelserne.

Det er positivt, at regeringen nu vil tilføre ressourcer til blandt andet socialrådgiveruddannelsen. Men det bekymrer Dansk Socialrådgiverforening, at regeringen vil forkorte socialrådgiveruddannelsen med cirka to måneder og give adgang til uddannelsen med en toårig ungdomsuddannelse (epx).

"Det er uforståeligt og den helt forkerte vej at gå, at regeringen vil slække på kravene for at blive optaget på socialrådgiveruddannelsen", siger Signe Færch.

Sammen giver
vi mere tilbage

Din pension er mere end en opsparing

Du har forsikringer med i din pensionsordning i PKA.
De dækker dig og din familie hele dit arbejdsliv, hvis
du bliver syg eller dør tidligt.

Se mere på
pka.dk/godt-forsikret

Beskæftigelse

SOCIALRÅDGIVERE FIK BESKÆFTIGELSESMINISTEREN PÅ BESØG

Den 7. oktober lagde beskæftigelsesminister Ane Halsboe-Jørgensen (S) vejen forbi UngeCentret i Brønderslev Kommune, hvor hun og DS-forkvinde Signe Færch blev klogere på kommunens arbejde med at hjælpe udsatte unge i job.

Dansk Socialrådgiverforening havde inviteret beskæftigelsesministeren for at vise hende, hvordan socialrådgiverne i UngeCentret i Brønderslev Kommune arbejder meningsfuldt og helhedsorienteret med de allermest udsatte unge. Her har man nemlig gode erfaringer med at hjælpe unge tættere på arbejdsmarkedet trods udfordringer i form af handicap, sygdom og misbrug.

DS-forkvinde Signe Færch deltog også i besøget, og for hende er det tydeligt, at kommunen lykkes med at hjælpe de unge.

– Socialrådgiverne kommer tæt på de unge, og med afsæt i god inddragelse af den enkelte borger, strikkes de individuelt tilpassede og tværfaglige indsatser sammen, som får de unge tættere på arbejdsmarkedet, lyder det fra Signe Færch.

Besøget på UngeCentret fandt sted midt i den lange optakt til regeringens ventede

reform af beskæftigelsesområdet, som vil få stor betydning for socialrådgiverne i landets jobcentre.

– Jeg synes, at der er god grund til at lade sig inspirere af arbejdet i Brønderslev Kommune og give socialrådgiverne bedre forudsætninger for at bruge deres faglighed i arbejdet med disse borgere. Det er mit budskab til Ane Halsboe-Jørgensen og de øvrige politikere, siger Signe Færch.

Samtidig advarer Signe Færch imod regeringens planer om at flytte indsatsen for unge uden job eller uddannelse fra jobcentrene til civilsamfundet.

– Civilsamfundet spiller en vigtig rolle, men hvis opgaven med de udsatte unge flyttes dertil, og kommunerne samtidig frisættes ved at fjerne de unges ret til indsatser, frygter jeg, at nogle vil blive overladt til sig selv, lyder det fra Signe Færch.

Modtager af 'Den gyldne Socialrådgiver'

NOMINERET TIL INTERNATIONAL PRIS

'Opgang til Opgang' – Aarhus Kommunes tværfaglige beskæftigelsesindsats, som har fokus på hele familiens trivsel, er nomineret til den prestigefyldte European Social Services Award. Indsatsen er allerede blevet hædret, da DS' pris 'Den gyldne Socialrådgiver' sidste år gik til leder Pernille Randrup-Thomsen og socialrådgiverne fra 'Opgang til Opgang' for deres arbejde med at gentænke og udvikle beskæftigelsesindsatsen med et stærkt fokus på tværfaglighed og relationel velfærd som en vej til job og livskvalitet for udsatte familier.

Guide

STØTTE TIL BØRN EFTER PARTNERDRAB

Sager, hvor børn oplever, at deres ene forælder forvolder den anden forælders død, er heldigvis sjældne. Men de sker, og de har vidtgående konsekvenser for de børn, der står tilbage. Social- og Boligstyrelsen har udgivet en guide til fagpersoner, der skal sikre den særlige støtteindsats. Guiden beskriver den akutte fase, hvor fokus er på at skabe sikkerhed og tryghed for barnet. Den anden fase, hvor den børnefaglige undersøgelse udarbejdes. Og den tredje fase med opmærksomhedspunkter i et langsigtet perspektiv.

Find guiden på sbst.dk

Rømning

ET RÅB OM HJÆLP

Børns Vilkår har udgivet en analyse om rømninger 'Hvorfor stikker børn og unge af fra en anbringelse?' hvor flere anbragte og tidligere anbragte børn og unge er blevet interviewet. Analysen viser, at flere stikker af som sidste udvej, når de oplever, at de voksne gang på gang ikke lytter eller inddrager dem i, hvilken støtte de har brug for, eller hvor de skal bo.

Læs analysen på bornsvilkar.dk

Sundhed

SNUSFORNUFTIGE KOMMUNER

Ballerup, Gentofte, Gladsaxe og Rudersdal Kommuner er gået sammen om at nedbringe børn og unges indtag af røgfri nikotinprodukter som snus og e-cigaretter. Det skriver magasinet Danske Kommuner. Med støtte på 6,7 millioner kroner fra Sundhedsstyrelsen vil kommunerne fokusere på at nå de unge, hvor de færdes i deres hverdag – på skoler, arbejdspladser, i foreninger og fitnesscentre.

Beskæftigelse

FLERE LEDIGE VÆLGER TELEFONISKE SAMTALER

Flere og flere samtaler mellem sagsbehandlere og borgere i jobcentrene sker via telefonen eller gennem videoopkald. Fra 2019 til 2023 er andelen af telefon- og videosamtaler steget fra 22 til 44 procent, viser nye tal fra STAR (Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering).

Stigningen skyldes bl.a. lovændringer på området, der er lavet på baggrund af jobcentrenes positive erfaringer med telefon- og videosamtaler under corona.

For dig og jer, der ønsker udvikling og fornyelse i det sociale arbejde

Supervisionshuset har samlet en gruppe erfarne og højt specialiserede supervisorer i København og vest for Storebælt. De er klar til at hjælpe dig, dine kolleger og din organisation med at skabe kvalitet og trivsel i arbejdet med menneskelig velfærd og udvikling.

Vi superviserer enkeltpersoner og grupper – både inden for og på tværs af fag, og vores supervisorer møder dig med professionel indsigt og et godt overblik. Vi tilbyder også online supervision til enkeltpersoner og grupper, så du kan få supervision lige dér, hvor det passer dig bedst, og den geografiske afstand til supervisor ikke har nogen betydning.

Ring til Jakob Hassing på 88 93 00 01 eller læs mere på **supervisionshuset.dk**

PROFESSIONELT
OG MENNESKELIGT
OVERSKUD

SUPER
VISIONS
HUSET

CV

Sarah Hassani

2022 -
Boligsocialmedarbejder,
Amagerplanen.

2019 - 2022
Socialrådgiver, Diversity
Works.

2012 -2018
Sygehusocialrådgiver,
Glostrup Hospital.

2010- 2011
Handicapcenter
København.

2010
Uddannet socialrådgiver.

”

**Det forbedrer deres
livschancer og oplevelse
af medborgerskab,
hvis de får permanent
opholdstilladelse og
senere statsborgerskab.**

Sarah Hassani, boligsocialmedarbejder, Amagerplanen

"Vores oplysning betyder, at de unge ser værdien i at fortsætte i uddannelse"

Mange unge med minoritetsbaggrund uden dansk statsborgerskab er uvidende om, at de ikke automatisk får permanent opholdstilladelse. Socialrådgiver **Sarah Hassani** er med i et projekt, som oplyser unge om, at de kan **søge ophold** under lempeligere betingelser, inden de fylder 19 år.

Af Mette Mørk
Foto: Lisbeth Holten

FOR SOCIALRÅDGIVER Sarah Hassani er parametrene for det boligsociale arbejde sammenhængskraft og medborgerskab, kriminalitetsforebyggelse, tryghed og livschancer alle sammen på spil i projektet "På lige fod."

Formålet med projektet er at oplyse 15-18-årige med etnisk minoritetsbaggrund om, at de kan søge om permanent opholdstilladelse via en særregel – og dermed tage en lempeligere vej til dansk statsborgerskab, end hvis de skal søge som voksne.

Bare fordi man har en midlertidig opholdstilladelse, får man ikke automatisk permanent opholdstilladelse – heller ikke selv om forældrene har det.

– Det handler om de unges retssikkerhed: De har en ret til at søge

opholdstilladelse uden at skulle opfylde beskæftigelseskravet om tre år og seks måneders ubrudt fuldtidsbeskæftigelse. Til gengæld må de ikke have afbrudt eller taget pauser fra deres uddannelse eller fuldtidsarbejde, fra de er gået ud af folkeskolen, til de sender ansøgningen. Ofte kender de ikke den ret, og de ved heller ikke, at det har konsekvenser, hvis de eksempelvis tager et sabbatår efter folkeskolen, fortæller Sarah Hassani, der er boligsocial medarbejder i Amagerplanen i København.

Mål at nå elever i 9. og 10. klasse

Hvert år er der 2000 unge på landsplan, der kan bruge reglen, men ikke alle får søgt. Det opdagede Sarah Hassani, når hun og hendes kollegaer mødte de unge i fritidsjobcaféen eller i den åbne socialrådgivning. Derfor arbejder de tæt sammen med blandt andre UU-vejledere, gadeplansmedarbejdere, skolesocialrådgivere, og pædagoger.

– Vores mål er at nå dem, som går i 9. og 10. klasse. De inviteres ind og får information sammen med deres forældre – og der er både lavet en film og en pjece til formålet.

For mange af de unge kommer det som en ubehagelig overraskelse, at de er nødt til at søge om permanent opholdstilladelse.

– De unge siger: "Jeg er født og opvokset her, jeg går i skole, jeg

har fritidsarbejde – hvorfor bliver jeg så ikke set på som en del af det danske samfund?" Det kan være uoverskueligt og dermed en kæmpe stressfaktor for dem at søge om ophold. Og så koster det over 5.000 kroner.

Livschancer og medborgerskab

Sarah Hassanis arbejde som socialrådgiver har altid været drevet af, at alle skal have lige adgang til de rettigheder, et samfund tilbyder sine borgere.

– Vores oplysning betyder, at de unge ser værdien i at fortsætte i uddannelse efter folkeskolen. Det er kriminalitetsforebyggende, fordi de ikke kan søge permanent opholdstilladelse med en plettet straffeattest, og det forbedrer i den grad deres livschancer og oplevelse af medborgerskab, hvis de får permanent opholdstilladelse og senere statsborgerskab.

Flere og flere uden for Amagerplanen har også fået øjnene op for projektet.

– Jeg blev for eksempel inviteret til at holde oplæg for alle UU-vejledere i Københavns Kommune. Jeg er fagligt meget glad for, at det vigtige budskab er kommet ud over stepperne. Det gør virkelig en forskel.

Projektet "På lige fod" støttes af FRI Puljen, som er en del af Fundamental Rights Initiative, som støtter folkelig oplysning og kampagnearbejde samt monitorering af rettighedssituationen i Danmark. ♦

←
– Det kan være uoverskueligt og dermed en kæmpe stressfaktor for dem at søge om ophold. Og så koster det over 5.000 kroner, fortæller Sarah Hassani.

Sådan siger du fra over

Hvis du som socialrådgiver oplever ulovlig praksis eller andre kritiske forhold, skal du sige fra. Med en række gode råd bliver du guidet til, hvordan du sammen med dine kollegaer og med hjælp fra Dansk Socialrådgiverforening kan gøre opmærksom på ulovlige eller uhensigtsmæssige forhold på din arbejdsplads.

Af Susan Paulsen

Hvis du har mistanke om ulovlig praksis, skal du handle på det. Her er 6 tjekpunkter, som trin for trin kan skabe dialog om problemet med henblik på at få stoppet ulovlig praksis.

1. Gå til din tillidsrepræsentant

Det er altid en god idé at starte med at kontakte din tillidsrepræsentant og/eller Dansk Socialrådgiverforening for sparring, råd og vejledning.

2. Kontakt din nærmeste leder

Gå i dialog med din nærmeste leder sammen med din tillidsrepræsentant og/eller en kollega. Hvis lederen direkte har bedt dig arbejde i modstrid med loven, skal du gøre vedkommende opmærksom på det – helst skriftligt for at sikre dokumentation.

3. Kontakt din leders leder

Hvis nærmeste leder ikke reagerer på jeres henvendelse eller fastholder en ulovlig ordre, kan I underrette lederens overordnede – eksempelvis en afdelingschef. I denne proces kan det overvejes, om MED-udvalg og socialrådgiverklubben skal inddrages.

4. Kontakt de ansvarlige

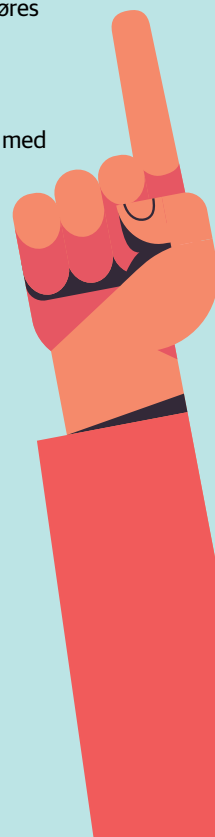
Fører dialogen med ledelsen ikke til en tilfredsstillende løsning, kan I overveje, om de ansvarlige politikere, whistleblowerordningen eller Ankestyrelsen skal gøres opmærksom på sagen.

5. Gå til medierne

Hvis du og dine kolleger overvejer at gå i medierne med sagen, er det vigtigt, at I præciserer, at I udtaler jer på egne vegne. Det er en god idé at informere din tillidsrepræsentant, inden du/I går til medierne.

6. Stå sammen

Det kan være en god idé at stå frem sammen med andre kollegaer – og gerne sammen med jeres tillidsrepræsentant. Det øger sandsynligheden for, at jeres budskab bliver hørt.

for ulovlig praksis

Ulovlig eller tvivlsom praksis

- Ulovlig praksis dækker over klart ulovlige ordrer – hvis en kommunal leder for eksempel beder sine ansatte om at anbringe færre børn, fordi kommunekassen er tom. Eller hvis ansatte i jobcentret får at vide, at de skal indrapportere lovpligtige samtaler med borgerne som afholdt – selv om de ikke er det – for at sikre den kommunale refusion.
- I andre tilfælde kan der herske tvivl om, hvorvidt der er tale om en klar ulovlighed. Det kan for eksempel være såkaldte 'skuffecirkulærer' om en praksis, som er fagligt uforvarselig, eller hvis en leder kun antyder, men ikke skriver eller siger det direkte, at der ikke må anbringes flere børn.

KONTAKT

Dansk Socialrådgiverforening

Hvis du bliver bedt om at arbejde på kant med loven, skal du altid kontakte Dansk Socialrådgiverforening, så vi sammen kan vurdere, om der er tale om ulovlig praksis, og hvad der skal gøres i den konkrete situation.

Du kan enten tage fat i din **tillidsrepræsentant**, ringe til **Medlemsservice på 70 10 10 99** eller skrive til kontakt@socialraadgiverne.dk

Rettigheder og pligter

Sig fra: Du har både har ret og pligt til ikke at følge en klar ulovlig ordre. Sig fra – gerne sammen med dine kollegaer og din tillidsrepræsentant og helst på skrift.

Lydighedspligt: Hvis du er i tvivl om en ordres lovlighed, har du pligt til at følge den, også selv om det senere viser sig, at ordren var ulovlig. At nægte at følge en ordre kan blive betragtet som en tjenesteforseelse. Gør opmærksom på din tvivl – gerne sammen med dine kollegaer og din tillidsrepræsentant og helst på skrift for at sikre dokumentationen.

Tavshedspligt: Som socialrådgiver, uanset om du er ansat i det offentlige eller private, har du tavshedspligt. Det betyder, at du ikke må videregive fortrolige oplysninger om borgere, du får kendskab til gennem dit arbejde. Tavshedspligten gælder både i og uden for arbejdstiden.

Loyalitetspligt: Hvad enten du udtaler dig på egne vegne eller på vegne af din arbejdsplads, gælder der en (ikke-lovreguleret) loyalitetspligt. Den betyder, at du i udgangspunktet skal være loyal over for din arbejdsplads og derfor ikke må bagtale, komme med udtalelser eller videregive væsentlige oplysninger, der kan skade arbejdspladsens omdømme.

Det er vigtigt at understrege, at offentligt ansattes **ytringsfrihed** er vidtgående og ikke kan begrænses via en generel henvisning til den ansættelsesretlige loyalitetspligt. Du kan læse mere om ytringsfrihed på socialraadgiverne.dk/ytringsfrihed

"Et arbejdsskadeforløb kræver en særlig opmærksomhed på at spille hinanden gode"

Både den tilskadekomne og aktørerne omkring en arbejdsskadesag kan have svært ved at holde overblik – og det kan få betydning for den tilskadekomnes mulighed for at blive på arbejdsmarkedet. Det viser en ny rapport fra VIVE, som Anders Winkler er medforfatter på.

Af Mette Mørk

Anders Winkler

Analytiker hos VIVE med særligt fokus på udsatte, bolig og fysisk planlægning, ulighed og social arv.

Er medforfatter på rapporten: "Arbejdsmarkedstilknudning efter en arbejdsskade".

Læs rapporten på vive.dk

Hvorfor er det svært for den sygemeldte med en arbejdsskade at holde overblik over sin sag?

Når man får en arbejdsskade, er der mange aktører involveret. For eksempel jobcenter, læger, Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og fagforening.

Processen med mange aktører, der skal spørge til forskellige aspekter, gør det svært at bevare overblikket. Samtidig er der masser af skriftlig kommunikation med juridiske termer, som kan være svære at forstå.

Potentielt kan det manglende overblik ende med at betyde en lavere tilknytning til arbejdsmarkedet.

Hvad betyder det, at de mange forskellige aktører også har så forskellige aktier i sagen?

Vi har snakket med sagsbehandlere i jobcentre, fagforeninger, private forsikringsselskaber med flere. De har alle et fælles mål for den arbejdsskadede, men kan have forskellige ideer om vejen derhen. Derfor kan de komme til at sige noget, der kan gøre den sygemeldte forvirret – og ikke fremmer sagen.

For eksempel skal lægen vurdere den tilskadekomnes funktionsevne, men nogle læger ser holistisk på det og vurderer også, hvad den tilskadekomne så kan på jobbet. Så føler sagsbehandleren på jobcentret måske, at lægen træder ind på deres enemærker, fordi det er i jobcentret, at arbejdsevnen på et bredt arbejdsmarked skal vurderes.

I skriver, at arbejdsgiverens opbakning er afgørende. Hvorfor?

Fordi den arbejdsskadede oplever uvished både erhvervsmæssigt, økonomisk, socialt – og kan være i tvivl om det sundhedsmæssige perspektiv: Kan jeg overhovedet komme tilbage på job?

Her kan arbejdsgiveren skabe ro – eksempelvis med datoer for samtaler og regelmæssig kontakt.

Det kan også være hjælpsomt, hvis arbejdsgiveren samarbejder med jobcentret. Sagsbehandlerne i jobcentrene kan tilbyde hjælpemidler, personlig assistance, overblik over mulig arbejdstid med mere.

Hvad kan socialrådgivere bruge jeres rapport til?

For alle aktørerne gælder, at et arbejdsskadeforløb kræver en særlig opmærksomhed på at spille hinanden gode, og det er vigtigt at anerkende, at det er en svær tværsektoriel opgave med mange aktører.

Der er heller ingen tvivl om, at hvis aktørerne kender hinanden, så kan det relationelle mellem for eksempel fagforening og jobcenter eller store virksomheder og jobcenter gøre samarbejdet mere gnidningsfrit.

Det kan alt sammen få betydning for den tilskadekomnes vej tilbage på job. ♦

Kvistholm

FAMILIEHJEM & KONSULENTYDELSER

Vi dækker hele Danmark

Familiehem

Vi er et familiehem, der akut eller planlagt, tager imod mødre, fædre eller par, der har brug for hjælp til at varetage en dagligdag med deres barn. Vi tager imod familier med børn i alderen 0-6 år, samt gravide.

VI TILBYDER

- ✓ Døgndækket familiehem.
- ✓ Familiebehandling.
- ✓ Samspilsobservationer.
- ✓ Udvikling af forældre-barn relationer.
- ✓ Observationer og beskrivelser af forældre-kompetencer og mentaliseringsevne.
- ✓ Sikrer barnets udvikling og trivsel under indskrivning.

Konsulenttydelser

Tilbyder alternativ til anbringelse 24 timer i døgnet samt andre sociale ydelser. Vi dækker hele Danmark.

VI TILBYDER

- ✓ Støtte og overvåget samvær: BL §§ 103-105 – Samvær (støttet samvær § 104, stk. 3 / Overvåget samvær § 105, stk. 1, nr. 1)
- ✓ Praktisk pædagogisk støtte: BL § 32 stk. 1, nr. 2
- ✓ Familiebehandling: BL § 32, stk. 1, nr. 5
- ✓ Afklarings og Rådgivningsforløb: BL § 30
- ✓ Kontaktperson: BL § 32 stk. 1, nr. 3
- ✓ Støtte i forbindelse med efterværn: BL § 114-116 Ungestøtte
- ✓ Støtteperson ifm. anbringelse af barnet: BL § 75
- ✓ Ledsagerordning: BL § 89
- ✓ Alternativ til anbringelse: BL § 32 stk. 1 nr. 1
- ✓ Anbringelse på eget værelse, kollegie eller kollegielignede hjem: BL § 46-47 – 43 stk. 1 nr. 5 eller som efterværn jf. BL § 114.1.4 eller § 120.
- ✓ Støtteophold /Aflastning i hjemmet: BL § 32, stk. 1, nr. 7
- ✓ Socialpædagogisk støtte: SEL § 85
- ✓ Tryghedsopkald til udsatte voksne: SEL § 85
- ✓ Familieklasse for børn og unge: Barnets lov og folkeskoleloven

Alternativ til anbringelse · Tlf: 71 10 28 05

www.kvistholmmorbarn.dk

Fagbog

At blive til som socialrådgiver

At studere til socialrådgiver
af Gitte Plougmann og Lise Hauerslev Nordestgaard (Red.).
Gads Forlag
210 sider, 270 kr.

Bogen henvender sig til nye studerende og beskriver en række af de forventninger og krav, der er forbundet med at begynde på en videregående uddannelse. Der gives også konkrete råd om blandt andet studie- og eksamensteknik, praktikforløb og studiegruppearbejde. Ditte Brøndum, afgående forkvinde for Dansk Socialrådgiverforening, er medforfatter på kapitlet 'At blive til som

socialrådgiver'. Her skriver hun om faglige dilemmaer, og hvordan man i et arbejdsmiljøperspektiv passer på sig selv: "Selv om du måske kan føle tvivlen, må du ikke glemme, at du kan en hel masse. Så træk vejret. Du har lige åbnet det nye kapitel i dit liv, og ting tager tid. Også læring, udvikling og forandring. Din indsats på studiet har givet dig forudsætningerne, og nu skal du blive til som socialrådgiver".

”

Selv om du måske kan føle tvivlen, må du ikke glemme, at du kan en hel masse. Så træk vejret. Du har lige åbnet det nye kapitel i dit liv, og ting tager tid. Også læring, udvikling og forandring.

Guide

Min (u)perfekte hjerne
af Mikkel Bech
Gads Forlag
200 sider, 250 kr.

Et ekstra gear

ADHD-hjernen kan føles som en otte-sporet motorvej, som at have superhjerne, et ekstra gear. På den anden side kan det føles helt uoverkommeligt at overholde sine aftaler eller at tage opvasken. Bogen er skrevet til voksne, der lige som forfatteren har ADHD. Guiden indeholder konkrete redskaber til at leve et godt og balanceret liv med ADHD. I 2023 var 80.400 danskere over 18 år i behandling med ADHD-medicin.

Dokumentarisme

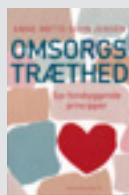

Kvinderne bag vesten - i skyggen af en rocker
af Stine Lukowski og Christina Ehrenskjöld
People's
212 sider, 270 kr.

Smerte, skyld og skam

Bogen inviterer læseren indenfor i den for de fleste ukendte og lukkede rockerverden og beskriver den afstumpethed, der følger med et kriminelt miljø, som er skabt af mænd, drevet af mænd og kun for mænd. Seks kvinder – ekskærester, koner, døtre og mødre – fortæller anonymt om, hvordan det kriminelle miljø påvirker deres familieliv – og fylder dem med både smerte, skyld og skam og frygten for at miste.

Fagbog

Omsorgstræthed - syv forebyggende principper
af Anne-Mette Sohn
Akademisk Forlag
240 sider, 300 kr.

Bæredygtigt arbejdsliv

Omsorgstræthed er en særlig form for følelsesmæssig udbrændthed, der kan opstå over tid i arbejdet med mennesker. Udbrændtheden bunder eksempelvis i en permanent uforudsigelig hverdag, hvor du sjældent kan nå at give al den omsorg, der forventes af dig. Bogen gennemgår syv forebyggende principper for, hvordan arbejdet kan tilrettelægges på en bæredygtig måde – både som enkeltperson, team og ledelse.

Fagbog

Skolefravær - forståelser og handlemuligheder
af Camilla Printz og Mai Juul Andersen
Frydenlund
230 sider, 300 kr.

Tomme stole

Når et barn efterlader en tom stol i klasselokalet, er der altid gode grunde til det – også når det kan være svært at få øje på. Fortæller skolefravær noget om klassefællesskabet? Om relationen til lærerne? Om dynamikkerne i hjemmet? Er skoleskift en løsning? Forfatterne giver konkrete bud på, hvordan man kan forstå skolefravær som kommunikation til omgivelserne og inddrage børnenes perspektiver. ♦

GEVNØHUSET er en familieinstitution for hele familien

Værdier: Respekt, ærlighed, håb, anerkendelse og ordentlighed

Vi arbejder mentaliserende for at skabe trygge tilknytninger og for at skabe bedst mulig trivsel for hele familien med barnets tarv i centrum.

Tværfagligt team bestående af familiebehandlere, interne og eksterne psykologer, ergoterapeuter og pædagoger mm.

Opholdet er inkl. individuel terapi ved behov ift. både børn og voksne.

Vi tilbyder ifm. med ophold gratis psykologisk screening/undersøgelse af bl.a. mentalisering, kognition, personlighed sammen med vurdering af mulig psykisk lidelse. Denne undersøgelse også for at skræddersy vores pædagogiske og socialfaglige tilgang til familiens ressourcer og udfordringer bedst muligt.

Vi ligger på Stevns på Sjælland, men modtager familier fra hele landet. Vi tilbyder ligeledes omvendt anbringelse i familiernes eget hjem. Vi modtager familier akut og kan evt. også afhente i hele landet.

**Gevnø gade 7, 4660 Store Heddinge
40 75 01 75**

En del af STUK

Kostskolen Sønderjylland

skaber fodfæste i en kaotisk verden med omsorg, troværdighed og stabile rammer **hele året rundt.**

Vi har plads til unge mennesker, der har brug for særlig støtte.

Vestergade 8, 6520 Toftlund +45 74 83 20 62 Kostskolen@stuk.dk

Vil du grine hele vejen til banken?

Som kunde i Lån & Spar er du en del af noget særligt. Lån & Spar er nemlig ejet af en række fagforeninger, som ønsker at give deres medlemmer særlige fordele, når de går i banken. Det er medlemmer som dig, og det er fordele, der er til at forstå. For eksempel får MedlemsKunder Danmarks højeste rente på deres lønkonto. Det betyder, at de i januar kunne glæde sig over at få udbetalt over 130 mio. kr. i renter.

Sammen med din fagforening mener Lån & Spar nemlig, at det er kunderne, der skal grine hele vejen til banken – eller i det mindste trække på smilebåndet.

Udnyt de fordele, der følger med dit medlemskab af Dansk Socialrådgiverforening – bliv MedlemsKunde i dag.

Gå ind på lsb.dk/ds eller ring 3378 1976.

Lån & Spar

Lån & Spar Bank A/S Højbro Plads 9-11, 1200 København K, Cvrnr. 13 53 85 301 Forbehold for trykfejl

Opgør med ulovlig praksis: Efter lang sej kamp får flere kolleger og lavere

Skiftende socialrådgivere har i fem år gjort opmærksom på urimelige arbejdsvilkår og en **fagligt uforansvarlig praksis** på børneområdet i Nordfyns Kommune, men først da Dansk Socialrådgiverforening underrettede Ankestyrelsen om ulovlig praksis, tog sagen fart. Og den kulminerede, da socialrådgivernes fællestillidsrepræsentant **Ann Chalotte Johansen** gik på talerstolen i byrådssalen med et opråb om omgående handling.

Af Lærke Øland Frederiksen
Foto: Michael Drost-Hansen

Kære politikere. Der er brug for handling nu, for familiernes problemer og udfordringerne i afdelingen holder ikke sommerferie, bare fordi I gør.”

Sådan sagde socialrådgivernes fællestillidsrepræsentant, Ann Chalotte Johansen, fra talerstolen på et byrådsmøde i Nordfyns Kommune den 30. maj. Samme dag som politikerne fik præsenteret en rapport, der dokumenterede, at kommunen ikke overholder loven i børnesager, primært på grund af stor personaleomsætning, højt sygefravær og manglende faglig ledelse.

– Jeg var ret meget i tvivl, om jeg kunne gøre det, men jeg var ikke i tvivl om, at det var nødvendigt. Jeg sidder inde med en viden, som lokalpolitikere ikke har, og heldigvis føler jeg, at jeg som fællestillidsrepræsentant har mulighed for at fortælle politikerne, hvordan virkeligheden ser ud for socialrådgiverne og de udsatte familier, siger Ann Chalotte Johansen.

Hun arbejder selv i sygedagpengeafdelingen, hvor hun også er tillidsrepræsentant, men derudover er hun fællestillidsrepræsentant for alle socialrådgiverne i Nordfyns Kommune.

– Jeg ser, hvor pressede kollegaerne i børne- og familieafdelingen er, og hvor hårdt det er for dem ikke at kunne give familierne den hjælp, de har brug for.

Og samtidig møder jeg forældre, der er blevet syge, fordi de har en sag i børne- og familieafdelingen, som er trukket i langdrag eller gået i hårdknude, siger hun.

Det var vigtigt for Ann Chalotte Johansen, at hun gik på talerstolen som repræsentant for socialrådgiverne i børne- og familieafdelingen. Derfor sikrede hun sig, at kollegaerne bakkede op om budskabet, inden hun gik derop.

– Det betyder meget at blive sendt i byen med medvind. Det var det, der skulle til, for at jeg kunne samle alt mit mod. Det var nervepirrende, men også meget lettende at få det sagt.

Hun har da også kun fået positiv respons på talen. Både fra kollegaerne i afdelingen, hvoraf flere sad sammen på kontoret dagen efter og så en optagelse af byrådsmødet. Og fra lokalpolitikere, der, inden de gik på sommerferie, nåede at finde penge til at oprette fem nye stillinger i børne- og familieafdelingen – én faglig leder og fire socialrådgivere.

Bagsiden af medaljen

Indtil videre er socialrådgivernes kamp for ordentlige arbejdsforhold og faglighed kulmineret med Ann Chalotte Johansens tale i byrådssalen. Men den trækker tråde helt tilbage til 2016, hvor den daværende

Bag om historien

Ny rundspørge viser, at hver femte socialrådgiver (21 procent) inden for de seneste to år har oplevet, at der på deres arbejdsplads er truffet afgørelser, der efter deres vurdering er i strid med loven. På børneområdet drejer det sig om 29,3 procent og på socialområdet 26,7 procent.

I temaet fortæller vi om kritisable forhold med udgangspunkt i Nordfyns Kommune, men rundspørgen dokumenterer, at det er et generelt problem.

Læs notatet "Ulovlig praksis, 2024" på socialraadgiverne.dk/publikationer

socialrådgivere sagstal

borgmester ifølge flere kilder pralede af, at Nordfyns Kommune havde landets billigst drevne børne- og ungeområde.

I 2019 viste en undersøgelse fra Kommunernes Landsforening (KL) bagsiden af den medalje, nemlig store mangler i sagsbehandlingen af børnesagerne, blandt andet fordi hver socialrådgiver i snit sad med 60 sager – hvor Dansk Socialrådgiverforening i sine vejledende sagstal anbefaler mellem 20 og 30 børnesager.

Det resulterede i et forløb med Socialstyrelsens Task Force, der efter to år konkluderede, at der var sket forbedringer, men at der stadig var et stykke vej igen.

'En synkende skude'

Sideløbende henvendte socialrådgiverne i børne- og familieafdelingen sig først til Arbejdstilsynet i 2020 og så til lokalpolitikerne i 2022. Til lokalpolitikerne skrev de blandt andet:

"Det er som at stå på en synkende skude. Man kan se sine kolleger skulpe rundt og kæmpe for at holde hovedet oven vande, men man tør ikke række ud og hjælpe, da man er bange for selv at miste fodfæstet."

På det tidspunkt bad forvaltningen om, at der blev tilført ressourcer til afdelingen, men det prioriterede

politikere ikke. I stedet valgte de at nedlægge en stilling som faglig leder.

Det er omkring det tidspunkt, at Dansk Socialrådgiverforening begynder at få rigtig mange henvendelser fra medlemmerne i børne- og familieafdelingen, fortæller Mie Vode Moll, der er forkvinde for socialrådgiverne i DS Region Syd.

– Vores konsulenter i Dansk Socialrådgiverforening var bisiddere til sygefraværssamtaler, vi har hjulpet med at lave fratrædelsesaftaler og har sikret medlemmerne kompensation for uretmæssige opsigelser, og så har vi ført flere arbejdsskadesager, fortæller hun.

Så mange individuelle sager i så lille en kommune får alarmklokkerne til at ringe.

– Vi havde en kæmpe opgave i hele tiden at bistå medlemmerne. Det var tydeligt, at der ikke var tale om en lang række individuelle problemer, men et kollektivt problem, siger Mie Vode Moll.

Hun hørte flere og flere historier om underretninger, der ikke blev handlet på, fordi modtagelsesteamet på grund af sygdomsmeldinger og opsigelser var halveret og derfor blev en flaskehals.

– Nogle underretninger blev ikke undersøgt, andre blev undersøgt, men der blev aldrig sat støtte i gang. Kollegaerne frygtede, at der ikke blev handlet på børnenes og familiernes behov, både i sager de fik fra underretninger og fra andre kommuner, siger hun.

DS slår alarm

I løbet af 2023 arbejder Mie Vode Moll sammen med kollegaerne i afdelingen på at få italesat problemerne over for ledelsen.

– Vi var i dialog med ledelsen om problemerne, men der kom ikke noget ud af det, og jeg kunne ikke se, hvem der skulle få genoprettet driften, når så mange var sygemeldte og stoppet. Dem, der var tilbage, kunne simpelthen ikke løfte alle opgaverne, siger Mie Vode Moll.

Til sidst havde hun så meget bekymrende viden – en bekymring, som også blev bekræftet af Borgerrådgiverens beretning – at hun følte sig nødsaget til at underrette Ankestyrelsen om, at der foregik ulovlig praksis.

– Hvis en socialrådgiver oplever ulovlig praksis, vejleder jeg altid til at sige fra, og det var jo sådan set også det, jeg gjorde her, bare på fællesskabets vegne, siger hun.

I underretningen skrev hun blandt andet:

”Jeg er orienteret om, at ”der ligger sager til opbevaring, sager hvor der er truffet afgørelse om BFU eller mellemkommunale underretninger”. Derudover er jeg orienteret om, at ”der bliver truffet faglige beslutninger,

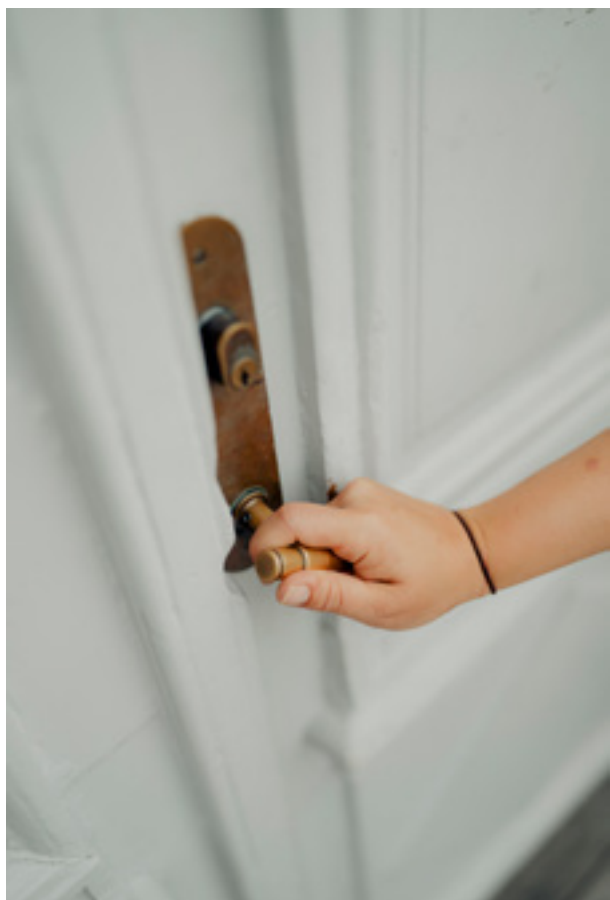
– Jeg sidder inde med en viden, som lokalpolitikere ikke har, og som fællestillidsrepræsentant har jeg mulighed for at fortælle politikerne, hvordan virkeligheden ser ud for socialrådgiverne og de udsatte familier, pointerer Ann Charlotte Johansen.

flere medarbejdere ikke kan stå inde for, og som er i strid med barnets tarv og lovgivningen”.

At der ligger sager til opbevaring, forklarer Mie Vode Moll, skal forstås på den måde, at der er sager, hvor en socialrådgiver har vurderet, at familien eller barnet skal have støtte, men der sker ikke noget. Faglige beslutninger, som er i strid med barnets tarv og lovgivningen, kan eksempelvis være en sag, hvor en socialrådgiver arbejder på at indstille til en anbringelse uden samtykke, men ledelsen fastholder at forsøge med en frivillig anbringelse endnu en gang mod socialrådgiverens anbefaling, forklarer hun.

Sygefravær og mangel på ledelse

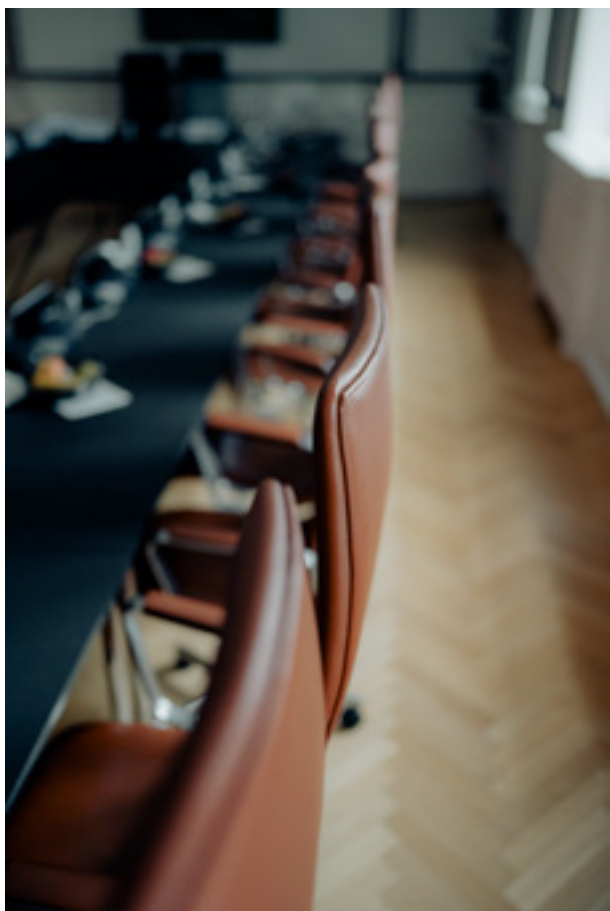
Underretningen til Ankestyrelsen medførte stor mediebevågenhed, og blandt andet udtalte syv tidligere medarbejdere sig anonymt i Fyns Stiftstidende

- Vi havde en kæmpe opgave i hele tiden at bistå medlemmerne. Det var tydeligt, at der ikke var tale om en lang række individuelle problemer, men et kollektivt problem, siger regionsforkvinde Mie Vode Moll, som underrettede Ankestyrelsen om ulovlig praksis.

- Det betyder meget at blive sendt i byen med medvind. Det var det, der skulle til, for at jeg kunne samle alt mit mod, reflekterer Ann Chalotte Johansen

om deres oplevelser i afdelingen. De fortalte blandt andet, at de blev bedt om at fabrikere oplysninger til sager, hvor der ikke havde været indhentet oplysninger i flere år, når sagen nærmede sig en tidsfrist. Hvis de nægtede, kunne de komme ind til en tjenestelig samtale med en trussel om fyring.

Mie Vode Moll har ikke haft viden om fabrikerede oplysninger i sagerne. Men en rapport fra konsulentbureauet BDO, der har gennemgået 40 sager, kommer frem til, at der i både børneteamet og handicapteamet er "væsentlige udfordringer med den socialfaglige praksis og lovmæssigheden". Det skyldes primært stor personaleomsætning, højt sygefravær og manglende faglig ledelse, og BDO anbefaler derfor, at der bliver tilført ressourcer til afdelingen.

1,5 mio. til lavere sagstal

Det bliver der nu, og det kan socialrådgiverne på Nordfyn takke sig selv for, mener Kasper Solberg (A), der er formand for kommunens Børne- og Ungeudvalg.

- Det var rigtig godt, at Dansk Socialrådgiverforening råbte vagt i gevær, for nu står det jo klart, at vi har forsømt børne- og ungeområdet politisk. Efter skrivelsen til Ankestyrelsen blev vi nødt til at gøre noget, så vi satte gang i BDO-undersøgelsen, og da rapporten kom, blev vi nødt til at følge BDO's anbefalinger, siger han.

Kasper Solberg har været meget glad for samarbejdet med både fællestillidsrepræsentant Ann Chalotte Johansen og regionsforkvinde Mie Vode Moll.

- Jeg ville ønske, at flere faglige organisationer gjorde ligesom socialrådgiverne og gik direkte til os politikere med problemerne. For de informationer, vi får fra direktionsgangen, kan godt være vasket lidt hvide undervejs, siger han.

- Jeg var ret meget i tvivl, om jeg kunne gå på talerstolen, men jeg var ikke i tvivl om, at det var nødvendigt, siger Ann Chalotte Johansen.

→ Ud over de fem nye stillinger, det blev besluttet at oprette før sommerferien, blev der i budgetforliget i slutningen af september afsat yderligere 1,5 millioner kroner til personaleressourcer. De skal bruges på at sikre, at hver socialrådgiver i gennemsnit kommer til at sidde med 25 sager. Både for at øge kvaliteten i det socialfaglige arbejde og for at gøre det lettere at rekruttere og fastholde kvalificerede medarbejdere, som der står i budgetaftalen.

– Nu bliver den store udfordring jo at få gjort Nordfyns Kommune til en attraktiv arbejdsplads,

Jeg har haft glæde af at lytte til, hvad Dansk Socialrådgiverforening siger om sagstal, supervision og mentorforløb.

Kasper Solberg (A), formand for Nordfyns Kommunes Børne- og Ungeudvalg

så vi kan få besat de nye stillinger og få gjort noget ved den høje personaleomsætning. Og der har jeg haft glæde af at lytte til, hvad Dansk Socialrådgiverforening siger om sagstal, supervision og mentorforløb, siger Kasper Solberg.

Vil sikre en god start

I jobopslagene lover Nordfyns Kommune en god introduktion, sagssupervision og faglig sparring. Og fællestillidsrepræsentant Ann Chalotte Johansen er i dialog med ledelsen om, hvordan de mange nye medarbejdere får en god start.

– Jeg vil sikre mig, at ledelsen er bevidste om, at der går op til et halvt år, før nye medarbejdere er 100 procent kørende. Så det kommer til at tage noget tid, før kollegaerne kommer til at mærke effekten af opnormeringen, siger hun.

Nu har både Arbejdstilsynet og Ankestyrelsen lukket sagerne, fordi Nordfyns Kommune har lavet genopretningsplaner og vist, at de også er villige til at prioritere de nødvendige ressourcer. Og Ann Chalotte Johansen er fortrøstningsfuld.

– Der er stadig en sagspukkel, og der er virkelig behov for noget personalepleje for at kunne være i det. Så vi er langt fra i mål, men vi er ved at have forudsætningerne og rammerne for, at det kan blive rigtig godt, siger hun.

Sagen i korte træk

Siden 2020 og frem til, at Dansk Socialrådgiverforening i 2023 slog alarm over de kritisable forhold, har der været et langt forløb, hvor både Arbejdstilsynet og Socialstyrelsens Task Force har været inde over, og hvor socialrådgiverne har henvendt sig direkte til både ledelse og politikere.

18. DECEMBER 2023: Dansk Socialrådgiverforening underretter Ankestyrelsen om, at der foregår ulovlig praksis. Det medfører stor mediebevågenhed.

FEBRUAR 2024: Nordfyns Kommune igangsætter BDO-undersøgelse, som på baggrund af 40 sager konkluderer, at der er udfordringer både med den socialfaglige praksis og lovmedholdeligheden.

9. FEBRUAR 2024: Socialministeriet beder Nordfyns Kommune om en redegørelse

16. APRIL 2024: Familiechef Jesper Due Pedersen fritstilles efter seks år i stillingen.

30 MAJ. 2024: Socialrådgivernes fællestillidsrepræsentant, Ann Chalotte Johansen, går på talerstolen i byrådsalen med et opråb om omgående handling. Samme dag behandler byrådet den kritiske BDO-rapport.

10. JUNI 2024: Økonomiudvalget beslutter på et ekstraordinært møde i første omgang at sikre ressourcer til i alt fem stillinger.

27. JUNI 2024: BDO-analysen indgår i kommunalbestyrelsens budgettemamøde.

23. SEPTEMBER 2024: Nordfyns Kommune indgår budgetforlig, hvor der er afsat yderligere 1,5 millioner kroner til personaleressourcer. De skal sikre et gennemsnitlig sagstal på 25.

30. SEPTEMBER 2024: Ankestyrelsen vurderer, at der på baggrund kommunens tiltag på nuværende tidspunkt ikke er anledning til at rejse en tilsynssag. Styrelsen følger op om et halvt år.

Både fællestillidsrepræsentant Ann Chalotte Johansen og regionsforkvinde Mie Vode Møll har i perioden udtalt sig til en række medier om de kritisable forhold i kommunen.

En tidligere undersøgelse viser, at 9 ud af 10 socialrådgivere gør opmærksom på kritisable forhold på arbejdspladsen, men kun 11 procent har oplevet, at de kritisable forhold blev stoppet.

Læs mere om undersøgelsen i temaet "Tavshedens kultur" i Socialrådgiveren nr. 11/12 21 på socialraadgiverne.dk/publikationer

Hver femte socialrådgiver har oplevet ulovlig praksis

21 procent af socialrådgiverne har inden for de seneste to år oplevet, at der på deres arbejdsplads er truffet afgørelser, som efter deres vurdering er i strid med loven, viser ny rundspørge. Hensyn til kommunens økonomi er den primære årsag til ulovlige afgørelser.

Af Lærke Øland Frederiksen

Det er ikke kun i Nordfyns kommune, socialrådgiverne oplever, at loven ikke altid bliver overholdt i sagsbehandlingen. En ny rundspørge, som Dansk Socialrådgiverforening har gennemført, viser, at hver femte socialrådgiver oplever ulovlig praksis.

21 procent svarer ja til spørgsmålet: "Har du inden for de seneste to år oplevet, at der på din arbejdsplads er truffet afgørelser, som efter din vurdering er i strid med loven?"

En af deltagerne i rundspørgen forklarer, at det kan være sager, hvor socialrådgiveren efter gentagende underretninger vurderer, at barnet skal anbringes, men at denne faglige vurdering undermineres af ledelsen med baggrund i tydelige økonomiske forhold. Eller indsatser, der hjælper familier og børn, som stoppes med baggrund i økonomi og ikke faglige vurderinger.

En anden socialrådgiver i rundspørgen fortæller, at hun både har overtaget sager, hvor børn er blevet anbragt og hjemgivet fra en anbringelse, uden at der er truffet afgørelser herom i sagerne, og dermed heller ikke er givet klagevejledning. Hun har også oplevet, at alvorlige underretninger ikke er blevet undersøgt ordentligt, inden sagen er blevet lukket, og at forældre ikke er blevet partshørt i indkomne underretninger om deres barn.

Økonomi og arbejdspress

Når man spørger socialrådgiverne, hvad årsagerne kan være til de ulovlige afgørelser, kommer hensynet til kommunens økonomi ind på en klar førsteplads.

Til spørgsmålet "Hvad er efter din vurdering årsagen til de ulovlige afgørelser?" svarer 77 procent af socialrådgiverne "Hensyn til kommunens økonomi".

519 socialrådgivere har svaret på spørgsmålet om ulovlig praksis, og det er de 109 socialrådgivere, der har svaret ja til at have oplevet ulovlig praksis, der er blevet spurgt til årsagerne. De har haft mulighed for at vælge flere svar, og der er da også andre forklaringer. På andenpladsen kommer "Pres fra øverste ledelse" med 53 procent, og på tredjepladsen kommer "Højt arbejdspress" med 45 procent.

Vigtigt at sige fra

Lige gyldigt hvad årsagen til den ulovlige praksis er, skal man som socialrådgiver sige fra. Bliver man bedt

Vi skal huske, at det ikke er illoyalt over for ledelsen at gøre opmærksom på ulovlig praksis og kræve, at ledelsen handler på det.

Signe Færch, forkvinde, Dansk Socialrådgiverforening

om at udføre opgaver, der er klart ulovlige, skal man gøre sin leder opmærksom på forholdet, og man har både ret og pligt til ikke at følge ordren. Og det gør langt de fleste socialrådgivere da også.

– Vi ved fra en tidligere undersøgelse, at 9 ud af 10 socialrådgivere siger fra, når de oplever ulovlig praksis og andre kritisable forhold på jobbet, for eksempel overfor deres leder. Det er supergodt. Men desværre oplever alt for få, at det faktisk fører til ændringer, og det er meget alvorligt, siger Signe Færch, forkvinde for Dansk Socialrådgiverforening.

Det er så hamrende vigtigt, at man kontakter DS, hvis man ikke oplever forandring, når man siger fra over for ulovlig praksis.

Signe Færch, forkvinde, Dansk Socialrådgiverforening

– Det kan være virkelig svært at holde fast, når man står alene. Derfor er det så hamrende vigtigt, at man kontakter DS, hvis man ikke oplever forandring, når man siger fra over for ulovlig praksis. Sammen kan vi stå stærkere, og finde ud af, hvordan vi kan reagere, siger hun og uddyber:

– Der kan være mange grunde til, at man tøver med at sige fra over for ulovlig praksis. Måske har man tidligere oplevet at blive beskyldt for at være illoyal med henvisning til loyalitetspligten. Men vi skal huske, at det ikke er illoyalt over for ledelsen at gøre opmærksom på ulovlig praksis og kræve, at ledelsen handler på det.

– Socialrådgivere arbejder i velfærdssamfundets maskinrum, og vi har pligt til at sige fra over for ulovlig praksis. I min optik har vi også en loyalitetspligt over for borgerne og ikke mindst over for vores fag. Vi skal til hver en tid værne om vores faglighed – også selv om kommunernes økonomi er under pres.

En del af en større udfordring

Signe Færch understreger, at problemerne på Nordfyn er en del af en større udfordring.

– Socialrådgivere i mange af kommunernes børne- og familieafdelinger oplever også et for stort arbejds-
pres. I Dansk Socialrådgiverforening mener vi, at kommunerne skal forpligtes til at få lagt et loft over, hvor mange sager man kan sidde med, så vi er sikre

på at arbejdspresset ikke bliver for højt. Det er et sted, man kunne starte. Og her kan jeg kun anbefale, at kommunerne bruger vores vejledende sagstal som pejlemærke, som politikerne i Nordfyns Kommune netop har besluttet at gøre.

Læs også guiden 'Sådan siger du fra over for ulovlig praksis' side 10.

1 ud af 5 socialrådgivere oplever ulovlig praksis

21 procent af de socialrådgivere, der har deltaget i rundspørgen, svarer ja til, at de inden for de seneste to år har oplevet, at der på deres arbejdsplads er truffet afgørelser, som efter deres vurdering er i strid med loven.

De socialrådgivere, der har oplevet ulovlig praksis, er blevet spurgt, hvad der efter deres vurdering er årsagen til de ulovlige afgørelser, og her kommer hensynet til kommunens økonomi ind på en klar førsteplads.

Hensyn til kommunens økonomi

77 %

Pres fra øverste ledelse

53 %

Højt arbejdspres

45 %

Mangel på socialfagligt uddannet ledelse

36 %

Kilde: Rundspørge til socialrådgivere. 519 socialrådgivere har svaret på spørgsmålet om ulovlig praksis, og det er de 109 socialrådgivere, der har svaret ja til at have oplevet ulovlig praksis, der er blevet spurgt til årsagerne. De har haft mulighed for at vælge flere svar.

OPRÅB FRA TRE SOCIALRÅDGIVERE

Tre socialrådgivere, som har deltaget i Dansk Socialrådgiverforenings rundspørge om ulovlig praksis, fortæller, hvordan de har oplevet og håndteret kritisable forhold på deres arbejdsplads.

Af Lærke Øland Frederiksen

"Jeg blev sat til at lave det beskidte arbejde"

Anonym socialrådgiver i en socialafdeling.

– Jeg har oplevet, at min ledelse besluttede, at en ung borger på et botilbud skulle flytte fra en toværelses lejlighed til en etværelses, fordi en anden borger havde brug for den toværelses. Jeg blev pålagt at skrive en afgørelse, som på baggrund af en socialpædagogisk vurdering skulle godtgøre, at han skulle flytte. Bostedet blev pålagt at komme med faglige argumenter, men det, de kom med, var uden hold i virkeligheden, og afgørelsen var tæt på at være fri fantasi.

– Det var en ekstremt svær situation at være i. Jeg var meget udfordret både fagligt og etisk, og mine kollegaer var også påvirkede af det urimelige i, at jeg blev sat til at lave 'det beskidte arbejde'. Efter jeg havde skrevet afgørelsen, opfordrede jeg borgeren til at klage, hvilket han også gjorde. Og så meddelte jeg ledelsen, at jeg aldrig laver noget lignende igen. Hvis jeg bliver pålagt en opgave af den karakter igen, nægter jeg, og hvis de insisterer, må de fyre mig.

"Når jeg gjorde opmærksom på lovbrud, fik jeg påtaler og utilfredse kommentarer"

Trine Ndzoboyi, tidligere leder af kommunalt rusmiddelcenter.

– Jeg har flere gange oplevet, at de borgere, vi har i rusmiddelbehandling, ulovligt får stoppet deres ydelser. En af gangene var det, fordi borgeren blev bevilget døgnbehandling i en anden kommune. Så ville jobcenteret have ham til at søge kontanthjælp i den kommune. Da vi ringede til jobcenteret, kendte sagsbehandleren ikke til lovgrundlaget, men henviste til, at det havde lederen besluttet.

– En anden borger fik stoppet sin kontanthjælp, fordi han havde overnattet hos sin mor i 12 dage, da det var for koldt til at sove i det kolonihavehus uden strøm, hvor han ellers boede.

Selv om Ankestyrelsen

har fastslået, at man skal opholde sig i en anden kommune mindst en måned, før man kan begynde at overveje, om den kommune er betalingskommune. Begge afgørelser blev givet mundtligt uden henvisning til lovgrundlag eller klagevejledning.

– Tidligere blev det for det meste oplevet som en hjælp, når jeg gjorde opmærksom på lovbrud, da det jo som udgangspunkt er utilsigtet. I de senere år har jeg i stedet oplevet at få påtaler og utilfredse kommentarer fra lederkolleger og deres ledere. Nu arbejder jeg ikke længere på rusmiddelcenteret, da jeg ikke kunne se mig selv som en del af en organisation, der i min optik slet ikke gør nok for at komme den slags til livs.

"Jeg begynder at tro på, at mit opråb kommer til at betyde en reel forandring"

Lone Engels,

socialrådgiver i Københavns Kommunes Hjemløseenhed.

– Når vi indstiller eksempelvis hjemløse borgere til et botilbud, og indstillingen godkendes, kommer de på venteliste, selv om det er ulovligt. Mine kolleger og jeg bliver jo dybt frustrerede over det. Både socialfagligt, medmenneskeligt og juridisk. Vores faglige berettigelse ligger netop i at forvalte gældende lovgivning, og vi får vores løn for at være med til at passe på de her mennesker.

– Vi er flere, der internt har gjort opmærksom på, at vi bryder loven, men får at vide, at "det er politisk besluttet, det kan vi ikke gøre noget ved". Vi har skrevet til whistleblowerordningen

og ringet til Ankestyrelsen. Jeg kom til et punkt, hvor jeg ikke længere kunne ligge inde med den viden. Derfor kontaktede jeg TV2. Kort efter satte Københavns Kommune 200 millioner kroner af over fire år til at nedsætte ventelister. Det rækker ikke, men det er selvfølgelig bedre end ingenting.

– Nu har TV2 også fået den nye socialminister i tale, og hun lover at skride ind overfor ulovlige ventelister på botilbud i alle kommuner. Ankestyrelsen vil også undersøge problemets omfang nationalt. Så jeg begynder at tro på, at mit opråb kommer til at betyde en reel forandring for nogle af de mennesker, der har allermest brug for hjælp. Jeg håber, at det kan inspirere andre til at sige fra.

Læs også lederen side 24

Signe Færch Forkvinde for Dansk
Socialrådgiverforening**Ditte Brøndum**Næstforkvinde for Dansk
Socialrådgiverforening

PRESSET ØKONOMI OG ULOVLIG PRAKSIS

DE SENESTE afsløringer om ulovlige ventelister til botilbud i kommunerne er dybt bekymrende. Det er helt urimeligt, at udsatte borgere står længe på venteliste til en plads i botilbud, efter de er visiteret til det. Kommunerne skal leve op til forsyningsforpligtelsen, for som socialrådgiver Lone Engels så rigtigt siger til TV 2, handler det om "mennesker, der kan gå til".

Hun har gjort opmærksom på problemerne i København gennem kommunens whistleblower-ordning. Dermed har hun, som 9 ud af 10 socialrådgivere, der oplever ulovlig praksis, sagt fra. Som beskrevet i temaet i dette blad oplever alt for mange, at det ikke fører til ændringer, og det gjaldt også Lone Engels.

Derfor er det virkelig stærkt, at hun tager bladet fra munden og stiller sig frem offentligt for at få kommunen til at tage ansvar. Det har hjulpet, for Københavns Kommune har netop besluttet at investere 200 mio. kr. årligt i at nedbringe ventelisterne.

Det er ikke tilstrækkeligt, men det viser, at presset har virket. Kommunerne skal finde løsninger – enten i egne tilbud, gennem køb af pladser i andre kommuner eller ved private botilbud. Økonomi må aldrig stå i vejen for borgernes ret til hjælp.

Men kommunerne er samtidig økonomisk presset. Danmark har aldrig været rigere, og alligevel bliver kommunerne holdt i meget stramme, økonomiske tøjler. Det er uforståeligt, for vi ved, at forebyggelse og tidlig indsats er nøglen til både bedre liv og bedre økonomi.

Selv om det ikke er en god undskyldning, er økonomi derfor en del af forklaringen på, at kommunerne er presset

”Kunne man for eksempel forestille sig, at en kommune lod elever stå på venteliste til en plads i 0. klasse? Nej, vel?”

til at prioritere benhårdt. Samtidig er det også tydeligt, at socialområdet i mange kommuner ikke prioriteres lige så højt som andre områder. Kunne man for eksempel forestille sig, at en kommune lod elever stå på venteliste til en plads i 0. klasse? Nej, vel?

Så tak til Lone Engels for at sige fra og stå frem. Og tak til alle jer, der hver dag knokler for at forbedre vilkårene for udsatte borgere. Lad os sammen give hinanden hånd på, at vi siger fra, hvis vi oplever ulovlig praksis. ♦

"En af de største mangler ved arbejdsmiljøloven i dens nuværende form er dens manglende gennemslagskraft. Mange af os er bekendt med den lovpligtige arbejdspladsvurdering (APV), som i teorien skal sikre, at arbejdsmiljøet er i top på arbejdspladserne. Men i praksis ser vi alt for ofte, at det er en formalitet, som mange virksomheder overser eller udfører overfladisk. Konsekvenserne ved ikke at overholde lovgivningen er simpelthen ikke store nok til at skabe reel forandring."

Thomas Milsted, arbejdsmiljørådgiver, forfatter og forperson i Center for Studier i Arbejdsliv, på a4medier.dk, 13. september

"Det er ikke på Christiansborg, vi er bedst til at vurdere, hvad den enkelte borger har brug for. Det er tværtimod ude lokalt. Derfor er det vigtigt for mig, at vi får lagt mere selvbestemmelse ud i kommunerne. Det vil forslaget fra ekspertgruppen bidrage til. Men det er også et af de forslag, hvor vi selvfølgelig skal lytte til bekymringerne fra vores kommunale bagland"

Ane Halsboe-Jørgensen, beskæftigelsesminister (S), til NB-beskaeftigelse.dk, 19. september

Danmark har heller ikke formået at indføre en tværgående, national handlingsplan for hele handicapområdet. Sidste gang Danmark havde en sådan plan, var i 2013. FN understreger, at der er behov for en national handlingsplan, som favner alle aspekter af borgerens liv og livsfaser og har fokus på tværgående koordinering mellem alle relevante sektorer og ressortområder (...)

Regeringen har varslet, at der arbejdes på en ny handlingsplan, men den skal kun dække job og uddannelse. Det er et fremskridt, men ikke godt nok. Planen bør favne alle aspekter af et menneskes liv fra vugge til grav.

Louise Holck Direktør, Institut for Menneskerettigheder, på Jyllands-Posten.dk, 20. september

"Det bekymrer mig virkelig, at udviklingen fortsætter den forkerte vej trods mange politiske erklæringer om, at forskellen skal rettes op. Der er i praksis alt for få faglige ambitioner på de anbragte børns vegne, og deres skolegang er nedprioriteret. Generelt har der nok på anbringelsessteder været større fokus på deres kortsigtede trivsel frem for deres muligheder på lang sigt."

Rasmus Kjeldahl, direktør i Børns Vilkår, på Jyllands-Posten.dk, 25. september

Mie Vode Moll

Forkvinde, Region Syd

Rasmus Balslev

Formand, Region Øst

Trine Quist

Formand, Region Nord

VI ER IKKE BUDGETTETS GØGEUNGE!

KOMMUNERNE ER udfordret økonomisk på mange af de områder, hvor vi socialrådgivere arbejder. Senest har budgetforhandlingerne i flere kommuner budt på meldinger om, at et stigende antal førtidspensioner, børn med særlige behov eller dyre enkeltsager på handicapområdet belaster

men det er helt nødvendigt, at sikre økonomiske midler til at bevilge indsatser til borgerne samt til at ansætte flere socialrådgivere. DS har derfor kæmpet for at kvalificere udviklingsplanen, socialrådgiverne i Nyborg kæmper dagligt for nødvendige forandringer, og ved budgetforhandlingerne kæmpede politikerne for de nødvendige midler.

”

Vi skal ikke dukke hovedet og undskylde for, at vores fagområder koster penge.

budgetterne. Og man kan let få indtryk af, at vores områder tager ressourcer fra andre.

Men som socialrådgivere skal vi fastholde vores faglighed, uanset hvordan økonomien ser ud. Det er politikernes opgave at prioritere – og det ansvar skal de tage på sig. Vi skal ikke føle os som gøgeunger i kommunens tværprofessionelle rede, men derimod være stolte af vores faglighed, bidrage med viden og kæmpe for forbedringer af vores arbejdsvilkår – både for vores egen, borgernes og samfundets skyld. Lad mig give et eksempel. I Nyborg har politikerne skullet finde 57,4 mio. kroner til en udviklingsplan for Social- og Familieafdelingen i budget 2025. De penge har politikerne måttet finde andre steder –

Eksemplet fra Nyborg viser nødvendigheden af, at vi i DS kæmper for de faglige og arbejdsmiljømæssige rammer for socialrådgivernes arbejde, uanset hvilke udfordringer kommunerne i øvrigt bokser med. Vi skal ikke dukke hovedet og undskylde for, at vores fagområder koster penge. Vi løfter betydningsfulde og udfordrende opgaver for vores samfund, der åbenlyst fordrer gode faglige og økonomiske rammer samt forebyggelse af arbejdsmiljøproblemer.

Nu venter vi på effekten af de mange og meget forskellige budgetter, og vi kan allerede nu godt love, at vi kommer til at søge indflydelse på de fremtidige budgetter til gavn for socialrådgiverne og vores medborgere. ♦

Mette Louise Brix

Karina Rohr Sørensen

Lone Engels

Louise Marie Friis

Socialrådgiver,
Hjemløse-
enheden,
Københavns
Kommune

En glad kommunedame er rykket ud i virkeligheden

I E-huset – et botilbud jf. servicelovens §108 – på Nørrebro i København – bor 48 vidt forskellige, vidunderlige beboere, der har det til fælles, at de har levet længe med alkoholafhængighed, fortsat har et aktivt forbrug og ikke ønsker at stoppe. I E-huset får de mulighed for et værdigt og aktivt liv med støtte, omsorg og pleje.

Jeg er ansat som myndighedssocialrådgiver i Københavns Kommune og har haft min faste gang i E-huset gennem de sidste tre og et halvt år, så jeg er vant til at arbejde med "fremskudt sagsbehandling". Men i foråret fik vi godkendt en etårig projektperiode, hvor jeg arbejder "fremskudt" med fast arbejdsplads og eget kontor i E-huset.

Og hvad sker der egentligt, når en socialrådgiver rykker ud af kommunekontoret og fast befinder sig ude i virkeligheden? Hvilke fordele og ulemper er der for beboerne, "Kurt og Sonja"? Hvad sker der i forhold til inddragelse, relation, samarbejde og arbejdsmiljø? Projektet er endnu ikke afsluttet, men jeg kan allerede nu røbe følgende effekter: Det kræver en skarp evne til at holde fokus på kerneopgaven, en vis tilknytning til afdeling/arbejdsplads – men også aktiv deltagelse i husets aktiviteter.

Gennem synlighed og deltagelse styrkes kendskabet til hinanden, og der dannes væsentligt nemmere en tillidsbaseret, bærende relation – til både beboere og ansatte. Og dette styrker samarbejdet – og ikke mindst danner det grobund for mere ligeværdige og inddragende samtaler med "Kurt og Sonja".

Og beboerne er endda begyndt at opsøge "kommunehjælp". Jeg praktiserer åben-dør-politik, så de kan kigge forbi, når det passer dem. Ergo: En meget glad kommunedame, der stortrives både menneskeligt og fagligt. Fordi det giver så god mening!

Trine Schultz

Professor (mso) i Socialret ved AAU, Social-, Public- and Administrative Law Research Centre. Forsker i socialforvaltningsret, med særlig fokus på børne- og ungeområdet

Anne Mørk

Cand.jur., ph.d. lektor, Juridisk Institut, AAU, Social-, Public- and Administrative Law Research Center. Forsker primært i børneret, særligt inden for områderne socialret, familieret og menneskerettigheder.

John Klausen

Professor (mso) i Socialret ved AAU, Social-, Public- and Administrative Law Research Centre. Forsker i socialforvaltningsret, med særlig fokus på forsørgelse og beskæftigelse

Kan kommuner undlade at tilbyde hjælp på baggrund af en "kan-bestemmelse"?

I den sociale lovgivning er "kan-bestemmelser" helt almindelige, men de giver ikke i sig selv kommunerne adgang til at beslutte generelt, at de ikke vil anvende bestemmelsen. Der skal som udgangspunkt altid foretages en konkret vurdering af sagens omstændigheder og borgerens individuelle situation.

PÅ BAGGRUND AF to klager fra borgere, der begge havde fået afslag på at få bevilget behandling efter servicelovens § 102, som indeholder en "kan-bestemmelse", behandlede ombudsmanden i FOU 2024-19 (Folketingets Ombudsmands Udtalelse) spørgsmålet om, hvorvidt en kommune kunne træffe beslutning om, at den generelt ikke ville tilbyde hjælp efter bestemmelsen.

Han udtalte sig samtidig mere generelt om anvendelsen af "kan-bestemmelser" i den sociale lovgivning og om pligten til at foretage et konkret skøn.

Uenighed om retsopfattelse

Ankestyrelsen og det daværende Social-, Bolig- og Ældreministerie havde i deres udtalelser i sagen argumenteret for en overordnet forståelsesramme af serviceloven, som Ombudsmanden var uenig i. Han

afviste således både styrelsens og ministeriets retsopfattelse om, at serviceloven bygger på "en formodning" om, at en bemyndigelsesbestemmelse, der indeholder ordet, "kan", giver kommunerne mulighed for at beslutte generelt ikke at anvende bestemmelsen. Og med den konsekvens, at borgerne meddeles afslag på en ansøgning om hjælp, uden at der foretages en konkret vurdering af sagens omstændigheder og borgernes individuelle situation.

Ifølge ombudsmanden måtte spørgsmålet om, hvilke forpligtelser servicelovens bestemmelser indebærer for kommunerne, i stedet afgøres på grundlag af en "konkret fortolkning af den enkelte bestemmelses ordlyd, forarbejder, den hidtidige praksis på området og eventuelle andre retskilder".

Enkelte af servicelovens bestemmelser må dog forstås således, at en kommune kan vælge generelt ikke at yde hjælp efter bestemmelsen. Ombudsmanden præciserer imidlertid i FOU 2024-19, at en sådan forståelse hverken følger af brugen af ordet "kan", af en generel forståelsesramme for serviceloven eller af det forhold, at den pågældende bestemmelse blev indsat for at give kommunen hjemmel til at give den konkrete hjælp, men derimod hænger sammen med, om der er holdepunkter i bestemmelsens forarbejder og forhistorie for, at den tilsigter at give kommunen mulighed for at træffe et sådant generelt valg.

Et eksempel er servicelovens § 79, som reelt alene er en hjemmelsbestemmelse og uden klageadgang. Stort set alle af servicelovens regler bygger imidlertid på ud-

gangspunktet om pligten til at foretage en konkret og individuel vurdering – uanset om ordet "kan" måtte indgå i ordlyden.

Ulovlig afskæring af skøn

De konkrete klagesager omhandlede servicelovens § 102, hvor kommunen "kan" give tilbud af behandlingsmæssig karakter til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Bestemmelsen har et snævert anvendelsesområde og er formuleret således, at hjælpen er subsidier i forhold til behandlingstilbud tilbudt efter anden lovgivning.

Ombudsmanden var enig i, at en borger ikke har et egentligt retskrav på at få bevilget hjælp efter § 102, men omvendt mente han ikke, at der var grundlag for at antage, at en kommune kunne beslutte generelt ikke at anvende bestemmelsen. Det vil sige at vedtage en intern afskæringsregel, der helt afskærer det konkrete og individuelle skøn i de konkrete sager (skøn under regel).

Han udtalte, at vurderingstemaet for skønnet efter ordlyden var den pågældende borgers særlige behov.

For det andet indeholdt forarbejderne ingen holdepunkter for at fravige udgangspunktet om en konkret vurdering. Endelig havde både ministeriet og Ankestyrelsen indtil for nylig haft den forståelse, at bestemmelsen kræver en konkret vurdering.

Se også Ankestyrelsens principmeddelelse 4-23 (nu ophævet på baggrund af FOU 2024-19), som afløste Ankestyrelsens principmeddelelse 5-13. Læs mere på ombudsmanden.dk

SKAL DS ORGANISERE AKADEMIKERE?

Oskar Norrhäll

Projektleder, cand. soc., Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Københavns Kommune, formand, Faggruppen Akademiske Socialrådgivere

Hvis man, som jeg, er akademisk uddannet socialrådgiver (cand.soc.), har Dansk Socialrådgiverforening (DS) forhandlingsretten i kommuner og regioner, uanset hvor man arbejder. Det stiller nogle af os dårligere end vores kollegaer. Jeg arbejder som projektleder med innovation i sundhedsområdet og har selv oplevet udfordringen med at være på DS-overenskomst i tidligere og nuværende ansættelser.

Jeg har også modtaget flere henvendelser om problematikken som formand

”Jeg har selv oplevet udfordringen med at være på DS-overenskomst i tidligere og nuværende ansættelser.

for DS' faggruppe for akademiske socialrådgivere. En af dem kommer fra Lise.

Lise arbejder som projektleder i en it-afdeling. Da hun blev ansat, forstod hendes chef ikke, hvorfor hun ikke kunne være på AC-overenskomst som sine kollegaer. Chefen havde også svært ved at forstå,

hvorfor Lise skal have overtidsbetaling, når de andre får rådighedstillæg.

Som den eneste af sine kollegaer kan hun ikke deltage i AC-klubbens møder. Det betyder, at hun ikke er med på lige fod i lønforhandlinger og mangler vigtig information om nedskæringer. Hendes tillidsrepræsentant i DS arbejder som sagsbehandler, og det er svært for Lise at forklare hende, hvorfor hun ikke skal aflønnes som en socialrådgiver.

Som årene går, får Lises kollegaer titler som special- og chefkonsulenter, mens hun fastholdes i titlen "konsulent" sammen med nyuddannede. Titlerne har måske ikke den store betydning, men når hun kommunikerer med centerchefer og it-leverandører, fremstår hun som en juniormedarbejder.

Jeg synes, at det er tid til, at vi tager en grundig diskussion om, hvem DS organiserer. Skal vi have en bredere definition af vores medlemmer, bruge kræfter på at styrke indsatsen for os, eller bør DS give slip på forhandlingsretten for os akademikere?

Debatindlægget er et udtryk for Oskar Norrhälls personlige holdning og ikke faggruppens politik. ♦

MIT ARGUMENT

Har du et **skarpt argument** på max. 700 anslag inkl. mellemrum, så skriv til os på argument@socialraadgiverne.dk

Laura Pode

Socialrådgiver og tillidsrepræsentant, Københavns Kommune i Borgercenter Handicap. Medlem af Dansk Socialrådgiverforenings hovedbestyrelse.

REGERINGENS OG KL'S FORSLAG BEKYMRER MIG

Det undrer mig, at regeringen og KL vil afskaffe den bestemmelse i serviceloven, som forpligter kommunerne til at forberede overgangen til voksenlivet for unge som Ninna, der har autisme og cerebral parese.

En bestemmelse, som gør, at Ninna og hendes forældre kan forvente at blive grundigt forberedt til voksenlivet for unge som Ninna, der har autisme og cerebral parese.

Særligt når bestemmelsen, der trådte i kraft i januar 2021, var en følge af, at flere kommuner netop ikke formåede at løfte opgaven godt nok.

Teksten er et uddrag af debatindlægget 'Serviceloven skal sikre en god overgang til voksenlivet for unge med handicap' på Altinget.dk

Individuel konkret vurdering

- Serviceloven bygger på det princip, at alle afgørelser om hjælp skal træffes efter en konkret, individuel vurdering. Det betyder, at kommunen i hver enkelt sag skal vurdere borgerens behov og på den baggrund vurdere, hvilken type hjælp samt omfanget heraf, der skal ydes til borgeren.
- Kommunen kan fastsætte lokale serviceniveauer (vejledende retningslinjer) om, hvilken type hjælp der i den pågældende kommune typisk gives ved bestemte typer behov. Det er dog en forudsætning, at der i den konkrete sag foretages en individuel vurdering af, om den pågældende type hjælp matcher det konkrete behov, eller om der er særlige omstændigheder, der tilsiger, at der skal en anden type hjælp til.

Kontanthjælpen er udhulet markant over de seneste 30 år

For godt 30 år siden blev det besluttet, at niveauet for kontanthjælpen skulle reguleres på baggrund af udviklingen i gennemsnitslønnen på det private arbejdsmarked. Alligevel er værdien af kontanthjælpen blevet udhulet markant over tid, og forskellen på løn og kontanthjælp er langt større i dag end dengang.

Af Magnus Thorn Jensen, senioranalytiker, og Asbjørn Sonne Nørgaard, direktør, Cevea

HELE DEN PERIODE, hvor vi har haft det moderne kontanthjælpssystem, har det været en grundlæggende ambition, at kontanthjælpen og andre overførselsindkomster skulle følge lønudviklingen på arbejdsmarkedet. Det har i hvert fald været fortællingen. Alligevel har kontanthjælpen i hele perioden været underlagt forskellige former for mindreregulering, som betyder, at det er undtagelsen snarere end reglen, at kontanthjælpen faktisk er steget i takt med lønnen.

Kontanthjælpen er siden 1991 blevet reguleret med udgangspunkt i lønudviklingen på det private arbejdsmarked. Dog er kontanthjælpen siden blevet mindrereguleret næsten hvert år, så den år for år er steget mindre end lønnen. Det skyldes blandt andet, at der i de fleste år er trukket et beløb fra, som er gået til satspuljen, og at der i nogle år er lagt en yderligere dæmper på stigningerne.

Det betyder, at kontanthjælpen bid for bid er blevet udhulet sammenlignet med gennemsnitslønnen

i de seneste tre årtier, og at afstanden mellem kontanthjælpsmodtagere og lønmodtagere er blevet kraftigt forøget. Mens gennemsnitslønnen før skat er steget med cirka 22 procent siden 1994 (fraregnet inflation), så er kontanthjælpssatsen for en voksen ikke-forsørger kun steget med cirka 2 procent før skat i samme periode – se grafen.

Hvis kontanthjælpen skulle have fulgt udviklingen i gennemsnitslønnen, skulle satsen for en voksen ikke-forsørger i 2024 altså være cirka 20 procent højere, svarende til cirka 2.400 kroner om måneden mere end i dag før skat (den faktiske sats i 2024 er på 12.326 kr.).

Politisk bestemt

Udhulingen af kontanthjælpen skyldes primært den politisk bestemte mindreregulering, der er sket år for år. I 26 ud af de 30 år fra 1994-2024 er der trukket et beløb fra kontanthjælpssatserne, så de ikke har fulgt lønudviklingen.

Kontanthjælpen reguleres med to års forsinkelse i forhold til lønudviklingen. Set over hele perioden siden 1994 har den forsinkede regulering ikke de store konsekvenser for kontanthjælpsmodtagerne, men det rammer kontanthjælpsmodtagerne hårdt i perioder med en kraftig stigning i inflationen, som vi så det i 2021-2022.

Lønudviklingen, som kontanthjælpen reguleres efter, er baseret på tal fra Dansk Arbejdsgiverforening. Finansministeriet korrigerer dog løntallene på forskellige måder, som trækker i retning af lavere lønstigninger. Blandt andet fraregnes pensionsindbetalinger,

Illustration: Morten Voigt

ændringer i arbejdstiden og ændringer i sammensætningen af lønmodtagere på arbejdsmarkedet. Det har stor betydning for, hvor meget kontanthjælpen stiger hvert år. Tager man udgangspunkt i Dansk Arbejdsgiverforenings tal, er

” Den vedvarende udhuling af kon- tanthjælpen ser ud til at fortsætte i de kommende år.

lønnen steget med hele 41 procent siden 1994 (fraregnet inflation). Havde Finansministeriet benyttet disse tal, ville kontanthjælpen være langt højere i dag.

Skattereformer har øget forskellen

Forskellen mellem kontanthjælpsmodtagere og lønmodtagere efter skat er blevet forøget endnu mere i perioden 1994-2024.

Det skyldes, at en række større skattereformer har sænket indkomstskatten markant for danskere i beskæftigelse, mens kontanthjælpsmodtagere er blevet forbigået. Det gælder især indførelsen (og senere forhøjelser) af beskæftigelsesfradraget og jobfradraget og afskaffelsen af mellemskatten.

Den gennemsnitlige lønindkomst efter skat for en lønmodtager er steget med hele 38 procent siden 1994, mens kontanthjælpsmodtagers indkomst efter skat blot er steget med 6 procent i perioden. Skulle kontanthjælpsmodtagerens indkomst efter skat være steget lige så meget som lønmodtagerens, skulle den være cirka 30 procent højere end i dag, svarende til cirka 2.800 kroner om måneden efter skat. Det betyder, at kontanthjælpssatsen for en voksen ikke-forsørger, som i dag

er på 12.326 kr. om måneden, skulle hæves med godt 4.400 kr. med de nuværende skatteregler.

Der er gennemført en række stramninger og forringelser oveni den beskrevne udhuling af den almindelige kontanthjælpssats for voksne. Blandt andet er ydelsen til særlige grupper såsom unge under 30 år og indvandrere blevet forringet markant mere end den generelle sats.

Afstanden vil fortsat vokse

Den vedvarende udhuling af kontanthjælpen ser ud til at fortsætte i de kommende år. Selvom man har droppet den såkaldte ”afdæmpede regulering” ved årsskiftet, så vil afstanden mellem danskere med og uden job fortsætte med at vokse. Med tre nylige aftaler om en kontanthjælpsreform, en skattereform og afskaffelsen af store bededag bliver forskellen mellem kontanthjælpsmodtagere og lønmodtagere endnu en gang forøget.

Når vi ser på de senere års reformer af kontanthjælpen, så har iveren efter at øge arbejdsudbuddet langt overskygget hensynet til at bekæmpe fattigdom og ulighed. Beskæftigelseseffekten af reformerne har reelt været meget begrænset. Kun ganske få er kommet i job eller uddannelse som følge af reformerne, men prisen har været høj for de tusindvis, der er blevet gjort fattigere.

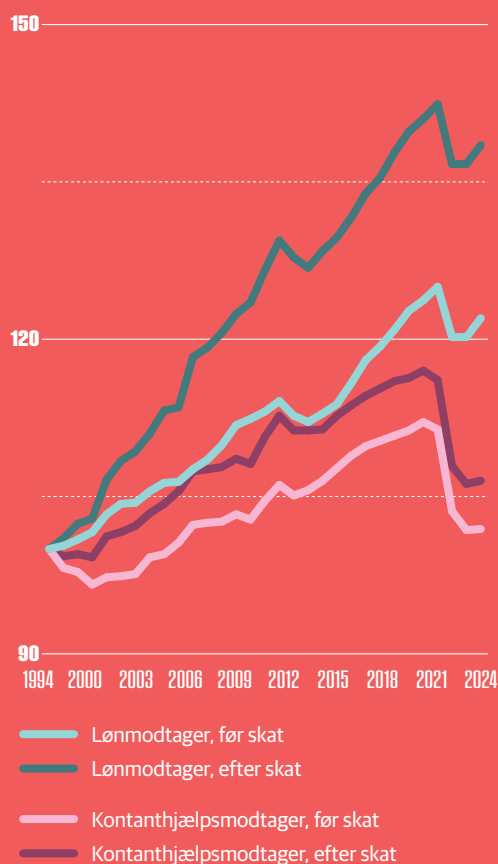
Spørgsmålet, som man bør stille, er ganske enkelt, hvor store forringelser i kontanthjælpen man er villig til at acceptere for, at ganske få – måske – kommer i beskæftigelse? Hvor høj en pris er man klar til at betale for at opnå målsætningen om et højere arbejdsudbud? Som vist i denne analyse har prisen været enorm høj, når vi gør regnskabet op efter 30 års forringelser.

Udvikling i indkomst før og efter skat

Grafen viser udviklingen i indkomst før og efter skat for kontanthjælpsmodtagere og en gennemsnitlig lønmodtager siden 1994 – renset for inflation. Tallene efter skat viser, at skattelettelser på lønarbejde har spillet en rolle for, at lønindkomsterne efter skat er vokset mere end kontanthjælpen, der ikke har været genstand for samme skattelettelser.

Skulle kontanthjælpsmodtagerens disponible indkomst have fulgt med udviklingen i den gennemsnitlige lønmodtagers disponible indkomst, skulle den være cirka 30 procent højere end i dag, svarende til cirka 2.800 kroner om måneden efter skat. Med de nuværende skatteregler betyder det, at kontanthjælpssatsen før skat skulle sættes op med 36 procent svarende til godt 4.400 kroner om måneden mere end i dag.

(indeks 1994=100, reale tal)

Kilde: Cevea

EFTERUDDANNELSE

”Min nye viden er direkte overførbar til praksis”

Hvorfor holder vi så få familiesamtaler med **børn**, som er **pårørende til psykisk syge**, når vi ved, at det er en vigtig forebyggende indsats? Det har socialrådgiver og børnekoordinator **Line Aaberg** skrevet om i sit afgangsprøve på **diplomuuddannelsen** i socialt arbejde.

Bag om historien

Som socialrådgiver har du forskellige muligheder for at efteruddanne dig. Afhængigt af, hvor du er i dit arbejdsliv, kan du vælge kompetencegivende efteruddannelse eller kortere kurser og læringsforløb. Vi har interviewet to socialrådgivere, som har taget en diplomuddannelse for at dygtiggøre sig inden for deres aktuelle arbejdsområde.

år jeg kommer ned på afsnittet i morgen, så er det i hvert fald ikke familiesamtaler, der bliver spurgt, om I har nået at holde. Men der bliver spurgt ind til, om den her patient nu har fået noget forsøgelse, og hvad skal vi udskrive ham til på mandag?”

Af Susan Paulsen
Foto: Michael Viñø

Sådan lyder det i et citat fra en ledende socialrådgiver i et af de kvalitative interview, som Line Aaberg har lavet i sit afgangsprøveprojekt 'Børn er også pårørende' på diplomuddannelsen i socialt arbejde. Hun ville blive klogere på, hvorfor de såkaldte nøglepersoner ikke tilbyder og holder familiesamtaler i særlig stor udstrækning.

Faktisk er det ifølge Line Aabergs rundspørge, som er en del af afgangsprøveprojektet, kun tre procent af patienterne med børn under 18 år, som har deltaget i en familiesamtale i 2023 i Region Hovedstadens Psykiatri til trods for, at det ifølge regionens pårørendepolitik er et tilbud til alle patienter i voksenpsykiatrien med børn under 18 år.

Det var Line Aabergs nye funktion som børnekoordinator i Region Hovedstadens Psykiatri, Psykiatrisk Center Glostrup, som førte hende på sporet af temaet i det afsluttende projekt.

– Jeg er i hele 2024 frikøbt fra min stilling som klassisk socialrådgiver, hvor jeg arbejdede med yngre borgere med skizofreni på et rehabiliteringsafsnit og var 'nøgleperson for børn som pårørende'. Formålet med min nye rolle som børnekoordinator er at undersøge og udvikle den del af hospitalsopgaven, der handler om at opspore og henvise børn, som er pårørende, til de forebyggende aktiviteter, vi tilbyder.

Line Aabergs nye stilling er finansieret af fondsmidler fra Trygfonden og Psykiatrifonden.

Børns behov for støtte

Formålet med familiesamtalerne er at fastholde et familieperspektiv under indlæggelsen og forebygge, at børnene bliver forstyrret i deres udvikling på grund af den voksnes manglende evne til at være psykisk til stede og reagere hensigtsmæssigt på børnenes signaler.

– Under en familiesamtale får forældre hjælp til at tale med deres barn om deres psykiske sygdom, og hvad den betyder for familien. Derudover giver samtalen også et indtryk af familiens ressourcer og netværk og de berørte børns behov for støtte. Og det kan være gavnligt for børnene, at de konkret ser, at deres forældre er i behandling, og hvem der hjælper dem, forklarer Line Aaberg.

Familiesamtaler udføres af medarbejdere, der ud over deres øvrige daglige arbejde også har en funk-

tion som "nøglepersoner for børn som pårørende", og tæller både socialrådgivere, sygeplejersker og psykologer.

Øjenåbner

Inden Line Aaberg gik i gang med undersøgelsen, havde hun en klar forventning om, at når 'nøglepersonerne' ikke formåede at prioritere familiesamtalerne, så måtte det skyldes manglende viden om, hvor vigtig en forebyggende indsats det er.

– Jeg troede, at nøglepersonerne var problemet, og at jeg som børnekoordinator skulle udvikle praktiske metoder til at støtte dem i deres arbejde. Inden jeg vidste bedre, udviklede og planlagde jeg en podcast, hvor jeg optog mig selv før, under og efter en familiesamtale som en praktisk indføring i opgaven. Derudover var det min idé at lave et træningsprogram for nøglepersonerne. Det var en stor øjenåbner for mig

Det var en stor øjenåbner for mig i min rolle som børnekoordinator, da jeg fandt ud af, hvad barriererne for familiesamtalerne var.

Line Aaberg, socialrådgiver og børnekoordinator, Region Hovedstadens Psykiatri.

i min rolle som børnekoordinator, da jeg fandt ud af, hvad barriererne for familiesamtalerne var.

Det viste sig, at det var noget helt andet end manglende viden, som var på spil. Ud over mangel på tid og en oplevelse af 'ensomhed i opgaven' og en angst for at fejle, er det store gennemgående tema i de kvalitative interview og besvarelser i rundspørgen, at nøglepersonerne oplever, at deres funktion med at holde familiesamtaler ikke har værdi på samme niveau som nogle af deres øvrige opgaver.

– Når opgaven ikke har værdi, så betyder det, at der ikke er ledelsesmæssig opbakning til opgaven, pointerer Line Aaberg og uddyber:

– Hovedårsagen til den manglende prioritering af familiesamtaler er, at opgaven ikke giver samme anerkendelse fra ledelsen som andre opgaver. Derfor vælger 'nøglepersonerne' ofte at have fokus på mere 'værdifulde' og monofaglige opgaver som for eksempel underretninger, forsørgelse eller at skaffe bolig

til patienten. Lederne står ikke og hepper på, at der skal bruges ressourcer på familiesamtaler, selv om det står i vores pårørendepolitik, at familiesamtaler er et tilbud. Når opgaven ikke høster anerkendelse, så skabes der ikke liv i selve arbejdet. Så er det oplagt at løse andre opgaver – og familiesamtalerne bliver nedprioriteret.

Og her er vi tilbage ved det indledende citat i starten af artiklen, hvor den ledende socialrådgiver i et fokusgruppeinterview pointerer, at der ikke bliver spurgt ind til, om der er holdt familiesamtaler. Og hun sætter flere ord på:

"Hvis vi skal være helt ærlige, og kigger ud på et sengeafsnit og sikkert også i et ambulatorie, så er det ikke det (familiesamtaler, red), der er nummer ét på dagsordenen. Det er ikke der, hvor man måske nødvendigvis får mest ros eller de største klapsalver. Det kan være, hvis man skaffer et bosted, eller nogle andre ting. Det her med, at man som leder løfter det op og giver det en værdi, tror jeg også er ret vigtigt for jer, når I skal gribe opgaverne."

Fra viden til praksis

– Min nye viden om børn som pårørende i voksenpsykiatrien har været direkte overførbart til praksis, og det har været væsentligt for mig at have den oplevelse. Det har været fantastisk ved alle de fag og moduler, som jeg har taget på diplomuddannelsen, at de har været så praktisk anvendelige, fortæller Line Aaberg.

Som en del sit afgangsprøveprojekt på diplomuddannelsen har Line Aaberg formuleret en række anbefalinger til, hvordan indsatsen med at have fokus på børn som pårørende styrkes og dermed også sikrer, at familiesamtalerne bliver et reelt tilbud.

– Børn som pårørende skal fremhæves som en vigtig del af kerneopgaven. Det sker ikke af sig selv, og derfor har jeg foreslået, at der skal udarbejdes spørgsmål til opfølgning på børnene som en fast og struktureret del af patienternes behandlingsplaner, ligesom det også skal drøftes på konferencerne om patienterne.

Ifølge Line Aaberg er ledelsen lydhør over for hendes forslag – og nogle af forslagene er ved at blive implementeret, blandt andet ved at ledelsen lokalt prioriterer at uddanne endnu flere nøglepersoner.

– Jeg håber, at flere nøglepersoner kan være med til at gøre opgaven med familiesamtaler mere synlig – og ved at skruer på volumen håber vi også, at nøglepersonerne ikke føler sig så alene med opgaven. Det er alt andet lige sværere at italesætte værdien af en opgave, hvis man er alene om at løfte den.

Vejen til efteruddannelse

Line Aaberg
Uddannet socialrådgiver i 2000.

Da hun begyndte på sit første diplommodul, havde hun ingen intentioner om at tage en hel diplomuddannelse i socialt arbejde. Men på baggrund af opbakning fra ledelsen – og en lyst til at blive klogere – afsluttede hun sin diplomuddannelse på Københavns Professionshøjskole i juni 2024.

Den Regionale Kompetencefond

har dækket hele udgiften. Hun har haft en 30 timers stilling, hvilket har sikret hende en ugentlig studiedag – for egen regning. Hun har fået fri til undervisningsdage og har ellers betalt med flextid og feriedage, når hun skulle skrive opgaver og forberede sig til eksamen.

"Ingen kan løfte de mest udfordrede kontanthjælpsmodtagere alene"

Der skal et stærkt tværprofessionelt samarbejde til for at hjælpe borgere med **'vilde' problemer** tættere på **selvforsørgelse**, konkluderer socialrådgiver **Nevenka Tomovic** i sit afgangsprøveprojekt på diplomuddannelsen i beskæftigelse. Men lovgivningen om en forenklet beskæftigelsesindsats med fokus på jobrettede tilbud kan spænde ben for samarbejdet og dermed for borgernes mulighed for progression.

Af Henrik Stanek

MED UDSIGT TIL en beskæftigelsesreform sætter socialrådgiver Nevenka Tomovic fokus på det tværprofessionelle samarbejde om de mest udfordrede borgere på kontanthjælp i sit afgangsprøveprojekt på diplomuddannelsen i beskæftigelse. Det sker med et kig på udviklingen siden aftalen om en forenklet beskæftigelsesindsats i 2018.

– Jeg har næsten altid arbejdet med de sværeste kontanthjælpsmodtagere, og de har ifølge den multiteoretiske forskning brug for en håndholdt indsats, fortæller Nevenka Tomovic, som arbejder i jobcentret i Vordingborg Kommune.

Ikke desto mindre er det blevet sværere at tilbyde individuelle indsatser. I 2018 fik kommunerne ganske vist øget frihed til at tilrettelægge beskæftigelsesindsatsen efter den enkeltes behov, men det blev fulgt op af et skærpet tilsyn, som har defineret samtaler og tilbud med fokusmål. Og i 2022 ændredes lovgivningen, så kun ordinær uddannelse, virksomhedspraktikker, job med løntilskud og ordinære timer indgår i statens måling af kommunernes beskæftigelsesindsats.

Sværere at afklare borgerne

Nevenka Tomovic har set på sin egen arbejdsplads, hvordan en kombination af et ændret fokus på jobrettede indsatser og økonomiske udfordringer har ført til både færre tilbud og en mindre medarbejderstab.

Den sydsjællandske kommune har skåret sit mentor-korps og to større tilbudssteder væk.

– Netop de borgere, jeg arbejder med, har behov for en mentor. At korpset ikke længere findes, gør det sværere og langsommere at afklare og støtte borgerne i processen til for eksempel et fleksjob. Tidligere kunne vi også visitere til de to tilbudssteder, som havde værkstedsassistenter, psykologer, socialrådgivere, socialformidlere og virksomhedskonsulenter tilknyttet. Det løftede en del borgere. Nu er kun virksomhedskonsulenterne og ét tilbudssted tilbage, men med en anden opbygning og visitationsproces.

Konsekvensen er, at det tager længere tid at få borgerne på rette spor.

– Jeg skal være opfindsom for at etablere parallelle indsatser med eksempelvis Kriminalforsorgen, socialpsykiatrien og virksomhedskonsulenterne. Det kan lade sig gøre, fordi jeg kender området og har opbygget relationer, men det vil kræve meget af nye kolleger, at der ikke er formelle arbejdsgange.

Behov for klare arbejdsgange

Når det er nødvendigt med tværfagligt samarbejde, skyldes det, at ingen kan løfte de mest udfordrede kontanthjælpsmodtagere alene, vurderer Nevenka Tomovic.

I sit projekt skriver hun, at det er en forudsætning for et vellykket tværprofessionelt samarbejde og for

Vejen til efteruddannelse

Nevenka Tomovic

24 års erfaring som socialrådgiver og valgte at tage en diplomuddannelse i beskæftigelse for at få verificeret sin viden og samtidig undersøge, hvordan hun kan bruge den bedre.

Den Kommunale Kompetencefond

har dækket 80 procent af udgiften og Vordingborg Kommune resten. Det fik hun bevilget under en lønforhandling, men hun måtte udskyde sit afgangsprøveprojekt på grund af kommunens økonomi.

Hun har både haft fuld sagsstamme ved siden af og fungeret som it-superbruger. Hun har haft fri til undervisningsdagene og betalte med flextid og feriedage, når hun skulle skrive opgaver og forberede sig til eksamen.

→ progression hos borgere, at ændringer i beskæftigelsesindsatsen suppleres af klare arbejdsgange og retningslinjer, kontaktpersoner i forskellige afdelinger og forvaltninger, etablering af relationer og samarbejde på tværs af professioner og ledelsesmæssig opbakning.

– Kommunerne bør have frihed til at sammensætte individuelle forløb fremfor den nuværende statslige styring med fokus på samtaler om mål og virksom-

Vi er flere kolleger, som har taget en diplomuddannelse. Vi kan anskue tingene fra andre vinkler og pege på, hvordan vi kan etablere tværprofessionelle indsatsen.

Nevenka Tomovic, socialrådgiver i Jobcenter Vordingborg

hedspraktik. Det presser kommunerne, for det er komplekst at få borgere med ”vilde” problemer i arbejde, siger Nevenka Tomovic.

Hendes egen arbejdsplads har fået ny ledelse, som er ved at se på, hvordan samarbejdet kan formaliseres. Nevenka Tomovic er klar til at spille sin nye viden ind.

– Vi er flere kolleger, som har taget en diplomuddannelse. Vi kan anskue tingene fra andre vinkler og pege på, hvordan vi kan etablere tværprofessionelle indsatser.

Hun har deltaget i et projekt om empowerment, som hun bruger i sit arbejde sammen med andre værktøjer, hun har lært under diplomuddannelsen.

– Jeg eksperimenter med forskellige samtaleteknikker for at hjælpe borgeren til at tage sit liv i egne hænder. For eksempel løsningsfokuserede motivationssamtaler og sparring under samtalen. Men min viden er ikke blevet bredt ud på arbejdspladsen. Jeg har kun delt den med mine nærmeste kolleger, fortæller Nevenka Tomovic. ♦

Hvilken efteruddannelse skal jeg vælge?

- Dansk Socialrådgiverforening anbefaler, at du, i den udstrækning det kan lade sig gøre, tager en kompetencegivende uddannelse, når du skal vælge efteruddannelse. For socialrådgivere er en kompetencegivende efter- og videreuddannelse lig med en diplomuddannelse, en masteruddannelse eller en kandidatuddannelse.
- *Diplomuddannelser er erhvervsrettede videregående uddannelser på niveau med mellemlange videregående uddannelser. Tages oftest på deltid.
- En hel diplomuddannelse består typisk af fem moduler og et afgangsprøveprojekt, der samlet svarer til ét års fuldtidsstudie (60 ECTS-point).
- Man kan vælge at tage et enkelt modul, flere moduler eller en hel diplomuddannelse, men vil man tage en hel diplomuddannelse skal den være afsluttet inden for seks år i alt.
- Man kan også vælge selv at sammensætte en fleksibel diplomuddannelse ved at kombinere moduler fra forskellige diplomuddannelser.
- *Masteruddannelser er erhvervsrettede videregående uddannelser, og på niveau med en længerevarende videregående uddannelse. Tages som udgangspunkt på deltid.
- *Kandidatuddannelser er som udgangspunkt en toårig længerevarende videregående uddannelse, der tages på fuld tid. En række kandidatuddannelser er åbne for socialrådgivere og professionsbachelorere. En kandidatuddannelse kan give adgang til ph.d.-uddannelse.

Læs mere på socialraadgiverne.dk/job-og-karriere/hvilken-efteruddannelse-skal-jeg-vaelge/diplomuddannelse

Søg støtte fra DS' kompetencefonde

- Er du ansat i en kommune, en region eller i staten, har du mulighed for at få tilskud til din kompetenceudvikling fra DS – enten via Den Kommunale Kompetencefond, Den Regionale Kompetencefond eller Den Statslige Kompetencefond.
- Midlerne til de tre fonde er forhandlet gennem Dansk Socialrådgiverforenings overenskomster og er et supplement til den efteruddannelsesindsats, der ellers finder sted på din arbejdsplads. Midlerne kan anvendes til deltagergebyrer, materialer samt transport og ophold mv.
- Så hvis du gerne vil videreuddanne dig – og din arbejdsgiver er enig – så klik ind på socialraadgiverne.dk/kompetencefonde og læs mere om betingelserne.
- Vær opmærksom på, at der kan være midlertidigt lukket for ansøgninger, hvis midlerne i fondene er opbrugt.
- Hvis du har spørgsmål om søgning af midler fra kompetencefondene eller om, hvilken efteruddannelse, du skal vælge, kan du som medlem af Dansk Socialrådgiverforening ringe til Medlemsservice på tlf. 70 10 10 99

Er du på udkig efter nye samtaleredskaber, der kan skabe forandring i komplekse sager?

Som socialrådgiver står du ofte i situationer, hvor samtalen er det vigtigste redskab til at hjælpe mennesker videre. Men hvad gør du, når samtalerne bliver udfordrende, når historier om smerte og frustration fylder, og du skal finde vejen frem sammen med familier, børn eller unge?

Efteruddannelse i Narrativ Samtalepraksis - et år, der styrker dine kompetencer

Hos DISPUK tilbyder vi en 1-årig efteruddannelse i narrativ samtalepraksis, der giver dig de nødvendige redskaber til at arbejde med menneskers historier og skabe nye perspektiver i dit arbejde. Uddannelsen er særligt relevant for dig, der:

- ønsker at styrke dine samtaleredskaber i myndighedsarbejdet
- arbejder med afklarende og støttende samtaleforløb
- ønsker at bruge narrative metoder i arbejdet med børn, unge og familier
- gerne vil blive bedre til at forstå menneskers intentioner og handlemønstre.

Uddannelsen kan tages i enten Snekkersten eller Aarhus.
Vi starter nye hold i marts 2025.

Læs mere om uddannelsen på dispu.dk

Søg efter kursusnr. 24-100 (Snekkersten) og kursusnr. 24-130 (Aarhus)

Dokumentar

Bølgende sorgforløb

Om sorg

Instruktør: Sami Saif
Tool Box Film
Varighed: 57 min.
Kan ses på dr.dk/drtv

Personlig fortælling om en filmskaber, der har mistet sin storebror og beslutter sig for at undersøge sorgens kultur. Han hægter sig på en gruppe af sorgforskere, der med Svend Brinkmann i spidsen drager ud i landet for at undersøge fænomenet sorg. Gennem interview og samtaler møder vi mennesker, der har mistet deres kære. En af dem er forfatteren Naja Marie Aidt, som mistede sin søn for syv år siden. Hun beskriver sorgen som en form for chok:

"Tiden standser og man sidder fastfrosset – og troen på at alt ville gå godt i livet er væk på et sekund. Og det er så utroligt voldsomt for hjernen at kapere". Hun beskriver, at sorgprocessen – når man på et tidspunkt i forløbet kender den – også kan være meget smuk og har sine egne bølgebevægelser.

Dokumentaren gør os også klogere på sorgens historie og den relativt nye diagnose 'forlænget sorglidelse'.

Podcast

Tør vi den psykologiske tryghed?

Socialt Indblik
Varighed: 45 min.
Lyt med, hvor du plejer at høre podcast

Mentalt indeklima

Psykolog Rikke Høgsted kalder psykologisk tryghed for det mentale indeklima på en arbejdsplads – hvor vi uden frygt for at blive straffet, ydmyget eller udstødt kan fortælle om fejl, bekymringer, gode idéer eller stille spørgsmål. Så psykologisk tryghed handler blandt andet om at tage det personlige ud af frygten og sætte nogle rammer op, hvor vi får talt om det, der kan være svært at tale om.

Podcast

Er skærmene skyld i den ængstelige generation?

Brinkmanns Brix
Varighed: 56 min.
Lyt med på dr.dk/lyd

Styr på skærmen

Sociale medier får skyld for meget. Senest er de blevet kædet sammen med den stigende mistrivsel blandt unge. Men er forbud, aldersgrænser og forældrekontrol den rigtige vej at gå? Med udgangspunkt i socialpsykolog Jonathan Haidts bog om at vende op og ned på barndommen og skabe en epidemi af mental sygdom, diskuterer Brinkmann sammen med gæsterne i studiet, hvor skadelige de sociale medier er.

Podcast

Ledelse af vilde løsninger

Velfærdsprofeten
Varighed: 45 min
Lyt med, hvor du plejer at høre podcast

Undersøgende blik

Samfundet står over for en række vilde problemer. Kan de løses gennem ledelse og ledernes samarbejde på tværs? Hvis ja, hvilke strukturelle og faglige barrierer skal nedbrydes? I Brøndby Kommune har man arbejdet med projektet 'Ledelse på tværs', og eksperter fortæller om erfaringerne – og pointerer, at løsninger på vilde problemer blandt andet kræver, at man installerer et undersøgelsesblik i sin praksis.

Podcast

Ensom eller dejligt alene

24 spørgsmål til professoren af Lone Frank Weekendavisen.
Varighed 40 min.
Lyt med, hvor du plejer at høre podcasts

Aleneheden

Hvorfor bor stadig flere mennesker alene? Handler det om stigende ensomhed eller om en helt ny måde at være social på? I Danmark er der flere end 1,7 millioner single hushold. Antropolog Rikke Sand Andersen fortæller i samtale med Lone Frank om en ny forskningsinteresse i de enlige, og om hvorfor vi også er nødt til at tale om ensomhedens positive tvilling – aleneheden. Ikke at forveksle med kronisk ensomhed. ♦

Står I med et menneske med en særlig kompleks problemstilling, hvor I leder efter en ny vej?

Med mere end 30 års erfaring er det måske os, der skal hjælpe med at finde en ny retning.

SUF

DEN SOCIALE UDVIKLINGSFOND

Den Sociale Udviklingsfond er en non-profit almennyttig fond med speciale i individuelt tilpassede løsninger.

Få mere at vide på: www.suf.dk

NARRATIVEPERSPEKTIVER

anne@narrativeperspektiver.dk

Østerbrogade 29 3sal
2100 København Ø
tlf 22160065

NARRATIV TRAUMEBEHANDLING

NÅR FLASHBACK & AKUTTE KRISER KRÆVER TILTAG

Kursus • 2 dage • 19-20. Nov. 2024 • København • Pris: 5.200 kr.
Undervisere: Cand. Psych. Anne Saxtorph

TAVLEBRUG - DET VISUELLE UDSYN

NÅR TAVLEN GØR FORSKELLEN FOR DIT ARBEJDE MED ANDRE

Kursus • 1 dag • 29. Nov. 2024 • København • Pris: 1.650 Kr.
Underviser: Cand. Psych. Anne Saxtorph

FAMILIETERAPI UDDANNELSE 1. ÅR 2025

MED FAMILIENS RELATIONER OG RESPONSER I FOKUS

12 hele dage • Start 12 Marts. 2025 • København • Pris: 24.000 kr.
Narrativ & responsbaseret uddannelse for dig som vil familiearbejde.

INTENSIVT NARRATIVT SAMTALEKURSUS FORÅR 2025

NARRATIV SAMTALEPRAKSIS BASIC - INTENSIVT TRÆNING

Kursus • 5 dage • 24-28. Marts 2025 • København • Pris: 6.900,00 kr.
Underviser: Cand. psych. Anne Saxtorph

ALLAN WADE OG SHELLY DEAN - MASTERCLASS

RESPONSBASERET PRAKSIS IFT VOLD OG OVERGREB - FOR KENDERE

2 hele dage • 26-27 Maj 2025 • København • Pris: 4.600 kr.
Responsbaseret praksistid for nørder og praksissultne der vil mere.

RESPONSBASERET INTENSIV UDDANNELSE

FOKUS PÅ RESPONSBASERET & NARRATIV SAMTALEPRAKSIS

Uddannelse • 10 dage • Start 26-27 Maj 2025 • pris: 22.500 kr.
Undervisere: Anne Saxtorph, Louise Østergård, Anne Albinus, Bushra Hanif, Allan Wade & Shelly Dean.

narrativeperspektiver.dk

Potentialet udfoldes i fælleskaber

3 attraktive bo-former til mennesker med kognitive udfordringer

Autismespektrum forstyrrelser, ADD, ADHD, kromosom syndromer, mindre psykiatriske problemstillinger, personligheds- og adfærdsforstyrrelser, senhjerneskade og andre komorbiditeter.

Fra 15 - 35 år. §66. §107.

Uddannelse Afklaring og Beskæftigelse
STU. LAB. §103/104.

Kvalificerede medarbejdere, i et hjemligt og professionelt miljø.

www.ørnehøj.dk • mob. 5531 2500

”Vi har fået nogle dybere faglige drøftelser efter, at vi har fået egenkompetence”

Christina Gadgaard Jespersen, socialrådgiver i Borgercenter Handicap, Ungeområdet, Københavns Kommune.

MINE KOLLGER og jeg har længe ønsket os øget egenkompetence – og det har vi haft siden juni. Det betyder, at vi nu selv kan vurdere, om en borger er i målgruppen for socialpædagogisk støtte efter servicelovens § 85, og hvad indsatsen skal bestå af.

Tidligere blev beslutningen truffet af et visitationsudvalg, som typisk ikke havde mødt borgeren. Møderne i visitationsudvalget var korte, og der var derfor ikke samme plads til faglig fordybelse. Nu har vi i højere grad mulighed for at undre os sammen til vores ugentlige sagsmøder. Vi reflekterer mere over vores egen faglighed – og det har vi ikke været lige så bevidste om tidligere, hvor det primært kom til at handle om fremlæggelsen i visitationsudvalget.

En del af mit arbejde handler om at vur-

dere, om borgere mellem 18 og 25 år med autisme har brug for eksempelvis socialpædagogisk støtte. De kan have behov for at få sat struktur på deres hverdag: Hvornår skal jeg stå op, hvad skal jeg huske at gøre, inden jeg forlader mit hjem, hvornår skal jeg gøre rent?

– Jeg oplever, at det er lettere at fastholde borgerens perspektiv og formulering af mål, fordi jeg ikke behøver at bruge energi på at skulle argumentere for, at borgeren er en del af målgruppen.

Vi har fået nogle dybere faglige drøftelser, og vi sparrer endnu mere med hinanden efter, at vi har fået egenkompetence. Jeg oplever det som en anerkendelse af, at jeg har taget en uddannelse, som har givet mig kompetencerne til at foretage et fagligt skøn og dermed træffe den endelige vurdering. ♦

Fortalt til Susan Paulsen
Foto: Lisbeth Holten

KONTAKT

Dansk Socialrådgiverforening

Hvis du har brug for hjælp, så ring til Medlemsservice på 70 10 10 99.

Telefonerne er åbne:

Mandag, tirsdag, torsdag og fredag: 9.00 - 15.00
Onsdag: 9.00 - 17.00

Du kan også kontakte Medlemsservice på ds@socialraadgiverne.dk

Dansk Socialrådgiverforening er landsdækkende og har adresser følgende steder:

- Dansk Socialrådgiverforening
Toldbodgade 19B,
1253 København K
- Dansk Socialrådgiverforening
Dusager 16
8200 Aarhus N
- Dansk Socialrådgiverforening
Hadsundvej 184 B
Postboks 764, 9000 Ålborg
- Dansk Socialrådgiverforening
Vesterballevej 3A, Snoghøj
7000 Fredericia
- Dansk Socialrådgiverforening
Lumbyvej 11, opgang C, 2th.
Postboks 249, 5100 Odense C
- Dansk Socialrådgiverforening
Langebjerg 1, Trekroner
4000 Roskilde

ARBEJDSLØSHEDSKASSEN (Jobformidling)

FTF-A (hovedkontor)
Snorregade 15, Boks 220
0900 København C
Tlf: 70 13 13 12

PENSIONS-KASSEN PKA

Administration
Tuborg Boulevard 3, 2900 Hellerup
Tlf: 39 45 45 40

For øvrige kontaktoplysninger henvises til hjemmesiden **socialraadgiverne.dk**
Se under "Om DS".

KALENDER

Tilmeld dig og læs mere om arrangementerne – og se flere – på socialraadgiverne.dk/kalender. En række medlemsmøder bliver holdt online via Microsoft Teams eller som webinarer. Du får sendt et link ved tilmelding.

OKTOBER

23. oktober, webinar

DS Nord inviterer til webinar om efter- og videreuddannelse for socialrådgivere.

29. oktober, Aarhus

Seniorer mødes til frokost på Café Folkestedet kl. 12-14.

31. oktober, online

Studerende: SDS byder på online Jura Brush-Up. Det er gratis for SDS-medlemmer.

NOVEMBER

1.-3. november, København

Socialrådgiverstuderende holder årsmøde, hvor du kan sætte dit præg på SDS' arbejde. Der er workshops, beslutninger og en stor fest.

4. november webinar

Faggruppen Børn Unge og Familier holder webinar om foreningen 'En barndom uden vold i familien'.

4. november, Fredericia

DS Syd holder fyraftensmøde for ledere med oplæg om krydspres og leders trivsel.

5. november, København

Seniorer mødes til frokost på Restaurant Karla kl. 12-14.

6. november, Odense

Julehygge i Odense-klubben.

14. november, Aalborg

Seniorer mødes til kaffe-træf på KaffeFair kl. 14-16.

22.-23. november

DS holder Repræsentantskabsmøde 2024

26. november, webinar

Nyuddannet: På dette webinar kan du møde nyuddannede socialrådgiver Lene Boye Andersen, der efter en turbulent start er ved at være landet godt i sit første job

26. november, Aarhus

Seniorer mødes til frokost på Café Folkestedet kl. 12-14.

SKAL DU PÅ BARSEL?

Få overblik med Dansk Socialrådgiverforenings barselsberegner.

Barselsberegneren giver dig indsigt i, hvor meget barsel du – og eventuelt din partner – kan holde. Med beregneren får du alle vigtige datoer og deadlines, som du skal huske, når du planlægger barsel.

Lav din barselsplan i dag

Du kan finde barselsberegneren på socialraadgiverne.dk/barsel eller ved at bruge denne qr-kode.

Dansk Socialrådgiverforening

"OF har fået SÅ meget ros til mødet i dag i kommunen. SB sagde, at de aldrig har oplevet så hurtig en positiv udvikling. De er gået fra dyb bekymring og med børn, der havde været oppe på B&U-udvalget, til nu – hvor de ingen bekymring har..."

Og alt dette på kun halvanden måned! De satser på en langsom udslusning af OF over de næste seks måneder for at understøtte den gode udvikling.

Faderen brød sammen derinde. 'Jeg har ikke prøvet at høre så meget positivt om mig selv før. Det har som oftest primært handlet om det, jeg ikke kunne finde ud gennem de sidste to år'. Det har været en fantastisk familie at arbejde med."

"Anbringelse i eget hjem-bogen har gjort et stort indtryk på mig. Jeg er vild med dine tre hovedkomponenter: spædbarnsteknikken, ressourceægget og positiv reformulering.

Jeg er sikker på, at jeg vil komme til at anbefale din bog og dine metoder, når jeg holder foredrag om børns mentale sundhed."

Bjørn Holstein
Professor emeritus, Statens Institut for
Folkesundhed Syddansk Universitet

Kontakt os gerne, hvis du vil høre mere om vores terapeutiske indsatser og metode.

Vi holder gerne et gratis oplæg om Omvendt Familieplejemetoden – evt. med deltagende familier.

Scan QR-koden
- og hør lydbogen

